

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA HISTORIE

VIMPERK V OBDOBÍ 1968-1989

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Kateřina Železná

Učitelství pro základní školy, oborová kombinace VV-Dě

Vedoucí práce: PhDr. Miroslav Breitfelder, Ph.D.

Plzeň, 2021

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 30. 6. 2021

.....
vlastnoruční podpis

Za věnovaný čas děkuji vedoucímu práce PhDr. Miroslavu Breitfelderovi, Ph.D, za ochotu a poskytnuté informace pamětníkovi Janu Tůmovi, řediteli základní školy Smetanova 405, ředitelce mateřské školy Klostermannova 365 a Státnímu okresnímu archivu Prachatice.

Obsah

Seznam zkratk	4
Úvod.....	6
1 60. léta ve Vimperku a rok 1968	8
1.1 60. léta ve Vimperku	8
1.1.1 Společnost a politika	8
1.1.2 Školství	9
1.1.3 Sport.....	9
1.1.4 Průmysl	10
1.2 Rok 1968 ve městě Vimperku.....	10
1.2.1 Společnost a politika	10
1.2.2 Okupace a město Vimperk v roce 1968.....	12
1.2.3 Školství	15
1.2.4 Normalizace a město Vimperk v roce 1969.....	19
2 70. léta v dějinách města do roku 1979	20
2.1 Společnost a politika	20
2.1.1 Péče o romské obyvatelstvo.....	25
2.2 Školství.....	27
2.2.1 SVVŠ a ZDŠ ve Vimperku 1. máje	27
2.2.2 II. ZDŠ Vimperk	29
2.2.3 SEŠ – Střední škola ekonomická	30
2.2.4 Zvláštní škola ve Vimperku.....	35
2.2.5 Mateřská škola Klostermannova.....	38
2.2.6 III. mateřská škola.....	38
2.2.7 Stručné změny ve školství ve Vimperku v 70. letech.....	39
2.3 Sport	40
2.3.1 Tělovýchovná jednota ŠUMAVAN Vimperk	41
2.4 Průmysl	41
2.4.1 Šumavan.....	42
2.4.2 Mykoprodukta Vimperk	42

2.4.3	Tiskárny	43
2.4.4	Tesla.....	43
2.4.5	Dřevopodnik	44
2.4.6	Jitona.....	45
3	80. léta v dějinách města do roku 1989	45
3.1	Společnost a politika	45
3.2	Školství.....	46
3.2.1	II. ZDŠ Vimperk	46
3.2.2	SEŠ – Střední škola ekonomická	48
3.2.3	Zvláštní škola ve Vimperku.....	51
3.2.4	III. mateřská škola.....	52
3.2.5	PO SSM	53
3.3	Sport	53
3.4	Průmysl	54
3.4.1	Šumavan.....	54
3.4.2	Jitona.....	54
3.4.3	Tiskárny Stráž.....	55
3.4.4	Mykoprodukta.....	55
3.4.5	Dřevopodnik	55
3.4.6	Jednota	55
3.5	Rok 1989 – Sametová revoluce ve Vimperku.....	56
4	Vimperk po Sametové revoluci v roce 1989	58
4.1	Společnost a politika	58
4.2	Školství.....	58
4.3	Sport	59
4.4	Průmysl	60
4.4.1	Sklárna Vimperk	60
4.4.2	Jednota	60
4.4.3	Rohde & Schwarz	61
4.4.4	Ostatní firmy	61
5	70. a 80. léta očima pamětníka Jana Tůmy	62

Závěr	65
Summary	68
Prameny a literatura	69
Seznam příloh	I

Seznam zkratek

ČSLA – Československá lidová armáda

ČSM – Československý svaz mládeže

ČSPB – Český svaz protifašistických bojovníků

ČSR – Československá republika

ČSŽ – Československý svaz žen

ČSŽ – Český svaz žen

DDM – Dům dětí a mládeže

EU – Evropská unie

Juvena – Svaz mládeže českomoravského venkova

JZD – Jednotné zemědělské družstvo

Kčs – Koruna československá

KSČ – Komunistická strana Československa

MěNV – Městský národní výbor

MěstDPM – Městský dům pionýrů a mládeže

MNV – Místní národní výbor

NATO – Severoatlantická aliance

NDR – Německá demokratická republika

NV – Národní výbor

ODPM – Okresní dům pionýrů a mládeže

ONV – Okresní národní výbor

OŠ – Obchodní škola

OV – Okresní výbor

PO – Pionýrská organizace

pplk. – Podplukovník

RČB – Českobudějovické energetické rozvodné závody

ROH – Revoluční odborové hnutí

SNB – Sbor národní bezpečnosti

SPB – Svaz protifašistických bojovníků

SRPŠ – Sdružení rodičů a přátel školy

SSSR – Svaz sovětských socialistických republik

SVVŠ – Střední všeobecně vzdělávací škola

ÚRO – Ústřední rada odborů

VŘSR – Velká říjnová socialistická revoluce

ZDŠ – Základní devítiletá škola

ZO SSM – Závodní organizace Socialistického svazu mládeže

Úvod

Téma své diplomové práce jsem si vybrala v návaznosti na téma své bakalářské práce, neboť se jedná o pokračování zkoumání historie města Vimperk. Ve své bakalářské práci jsem se snažila zmapovat události z let 1945 až 1968, přičemž jsem se snažila hledat zdroje tak, aby byly vydané či napsané jak z let před rokem 1989, tak i po něm. Stejně tak bych chtěla pokračovat i se svou diplomovou prací, ve které budu mapovat léta 1968 až 1989, díky čemuž bych pomocí obou prací vytvořila stručný souhrn dějin města od roku 1945 až do roku 1989. Druhá polovina dvacátého století mne zajímá hlavně proto, že ovlivňuje budoucnost na mnoho let a troufám si říct, že ovlivňuje i mne a mou generaci obecně. Město Vimperk jsem si vybrala, protože se jedná o město, ve kterém jsem vyrůstala, studovala a žila většinu svého života.

Ačkoliv historie Vimperku sahá až do let 1251-1260, kdy vznikl hrad, začalo být město známo až v 15. století, neboť doposud pouhá osada byla v roce 1479 povýšena Vladislavem Jagellonským na město. Ale hlavně se Vimperk stal důležitým průmyslovým centrem, kde již od roku 1484 fungoval knihtisk díky německému tiskaři Johannu Alakrawovi. Tím se stal Vimperk druhým městem v českých zemích po Plzni, kde knihtisk byl. Tiskařská tradice se udržela po staletí a další důležitou osobností v tomto oboru se stal v 19. století Jan Steinbrener, který ve Vimperku založil tiskárnu, jež funguje dodnes. Díky své poloze se dá ve městě sledovat i prolínání německého a českého obyvatelstva, což je pro pochopení dějin 20. století velmi zásadní.¹

Stejně jako ve své bakalářské práci, i nyní se pokusím sledovat vývoj školství, průmyslu, společnosti a kultury, přičemž mezníkem pro jisté sledování změn jsem si stanovila roky 1968 a 1989, což jsou i hraniční body minulosti, kterou se chystám zmapovat.

První kapitolu rozdělím do dvou částí. V první části shrnu celá šedesátá léta, a to jak politiku, společnost, školství, průmysl, tak i sport. Protože jsem již o šedesátých letech psala v bakalářské práci, pokusím se tohle období shrnout stručně a vytáhnout to nejdůležitější. Druhá část bude věnována roku 1968, který se pojí s okupací, přičemž do této kapitoly zařadím i vývoj událostí do roku 1969, a to především kvůli školství, které do roku 1969 svým plánem zasahuje. V této kapitole popíšu i normalizaci ve městě v roce 1969.

¹ HAJNÍK, Roman. *Zmizelé Čechy-Vimperk*. Praha: Paseka, 2007. ISBN 978-80-7185-864-5. s. 5-9.

Druhá kapitola se bude věnovat vývoji událostí od roku 1970 do roku 1979. Opět se zaměřím především na společnost, školství, kulturu a průmysl, v tom hlavně na podniky. V této kapitole se pokusím zjistit, jak lidé vnímali a prožívali normalizaci a k jakým hlavním změnám došlo. Domnívám se, že bude k nalezení mnoho prověrek a kádrových posudků.

Třetí kapitola bude sledovat události od roku 1980 do roku 1989. Opět zmapuji politické dění, školství, kulturu, průmysl, ale kapitolu rozdělím na 2 části, kdy druhá část kapitoly bude věnována pouze roku 1989 a Sametové revoluci.

Čtvrtá kapitola bude sledovat následky revoluce v roce 1989 a politickou změnu ve městě Vimperku. Ačkoliv přesáhne stanovený rok 1989, jedná se o změny, které byly v roce 1989 díky Sametové revoluci nastoleny, tudíž se tématu bezprostředně týkají.

Pátou kapitolu věnuji výpovědi pamětníka, který zažil období 1968–1989 a revoluci v roce 1989 ve Vimperku. Pokusím se pomocí výpovědi srovnat 70. a 80. léta, a to především v oblasti mezd, cestování a běžného života.

1 60. léta ve Vimperku a rok 1968

1.1 60. léta ve Vimperku

1.1.1 Společnost a politika

Co se týče okresu Prachatice, pod který město Vimperk spadá, v druhé polovině 20. století zaujímal rozlohu 1 375 km² a byl na čtvrtém místě z osmi okresů Jihočeského kraje. V okrese žilo kolem 51 000 obyvatel s nejnižší hustotou osídlení, hlavně tedy v pohraniční části, kde nedošlo k plnému dosídlení po odsunu německého obyvatelstva. Do roku 1960 byl Vimperk hlavním městem vimperského okresu, avšak jeho zrušením v tomto roce se rozdělil vimperský okres do tří sousedních okresů: Prachatice, Klatovy a Strakonice. Od roku 1960 spadal Vimperk pod Prachatice, stejně jako dalších 91 obcí. Postupně se obce slučovaly, takže k roku 1969 bylo v okrese obcí 69.²

V šedesátých letech zaznamenal Vimperk, stejně jako jiná města, jisté uvolnění. Do obchodů se dostávalo lepší zboží, jako byly např. banány, rozinky či mandarinky. Zároveň se lépe získávaly i tzv. vízové doložky, takže lidé mnohem snáz vycestovali. Město vzkvétalo, opravovala se nemocnice, silnice (především díky „akcím Z“) a vznikl větší prostor pro kulturní akce a sport – např. slavnost v letním divadle, tenisové kurty, koupaliště a galerie. Obecně měli obyvatelé větší šanci zúčastnit se správy a řízení státu, už se přiblížili k demokracii. Vimperk zůstával spíše v pozadí, co se týče veřejných projevů, přesto se dá říci, že se občané rozdělili do dvou skupin. Jedna ze skupin nechtěla nic měnit nebo se nevyjadřovala a druhá skupina veřejně protestovala proti Sovětskému svazu formou letáčků a plakátů.³

Nejvíce zlomovým obdobím pro politickou sféru byla druhá polovina šedesátých let, kdy proběhly volby do národních výborů, završovala se třetí pětiletka a město Vimperk se rozšířil o obec Výškovice a nově byl vytvořen podnik Fruta, kde se pracovalo s ovocem.⁴ V roce 1966 proběhla cvičení „Vltava“, což byla spojenecká cvičení armád

² Státní okresní archiv Prachatice, fond Okresní národní výbor Prachatice, *Charakteristika okresu Prachatice, data o správním okrese Prachatice*, inv. č. 1230, kart. 205.

³ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Volby 1945-1987*, inv. č. 214, sign. I/21, kart. 6.

⁴ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, kniha č. 165, Pamětní kniha obce z let 1951-1968. s. 14. V letech 1967-1968 došlo ke změně číslování Pamětní knihy obce.

Varšavské smlouvy.⁵ Při 50. výročí VŘSR roku 1967 se národní výbory zúčastnily socialistické soutěže v Jihočeském kraji.⁶

1.1.2 Školství

Po celé dvacáté století měla ve městě jméno především škola ekonomická, která se stihla během sto let několikrát přestěhovat a přejmenovat. Jednu chvíli se některé ročníky stěhovaly do Písku, poté se střídavě vyučovalo ve Vimperku a Písku a až ve školním roce 1959/1960 se 1. ročník hospodářské školy a 1. ročník obchodní školy přesunuly do Písku.⁷ Stejně jako se ustálila výuka, ustálil se v šedesátých letech i název – Střední ekonomická škola (SEŠ). Občané si ale stěžovali na přesunutí ročníků do Písku, proto byl nakonec první ročník opět otevřen ve Vimperku už v první polovině šedesátých let. Také nově vznikl 1. ročník průmyslové školy strojírenské a pozemkové stavby.⁸ Pro přespolní studenty fungoval internát Rafael, který se v polovině 60. let potýkal s nedostatkem míst. Proto musela škola ekonomická zadaptovat budovu č. 44 na náměstí, kam potřebovala ubytovat 80 studentů. Od roku 1965 musely být ročníky obchodní školy otevírány střídavě ve Vimperku a Písku, protože se měnily osnovy výuky ekonomických předmětů a ve Vimperku byl nedostatek učitelů.⁹

1.1.3 Sport

V padesátých letech došlo ke spojení jednot v celek Jiskra Vimperk, přičemž spojeny byly Jiskra, Slovan, Slavoj a Tatran. Netrvalo to ale dlouho, a již na počátku šedesátých let, po spojení s VTJ Dukla Vimperk, se název změnil na TJ Šumavan Vimperk.¹⁰ Padesátá léta byla ve Vimperku pro sport velmi plodná, neboť právě sem sahají počátky hokeje a hokejové družstvo hrálo od šedesátých let jako Šumavan Vimperk.¹¹ Na rozdíl od hokeje měl fotbal ve městě své jméno už od třicátých let a šedesátá léta nebyla pro tento sport nejšťastnější, protože došlo k rekonstrukci hřiště, takže fotbalisté museli trénovat jinde a zpět se vrátili až v roce 1965, kdy byl dokončen sportovní areál

⁵ HRÁCHOVÁ, Květoslava. Dějiny Vimperku po válce do roku 1974. Vimperk: vlastní náklad, 1974. s. 20-23.

⁶ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, Socialistické závazky, inv. č. 248, sign. I/25, kart. 20.

⁷ PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997*. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 10-13.

⁸ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959-1977*. s. 40-51.

⁹ PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997*. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s.16.

¹⁰ *60 let tělovýchovy ve Vimperku. (1968)*. Vimperk: TJ Šumavan Vimperk. s. 10-11.

¹¹ Soukromý archiv. *Oddílová kronika HC Vimperk*.

TJ Šumavan Vimperk.¹² Dalším sportovní vyžití bylo možné v oddílu lyžování, odbíjené (ta se ve městě objevila až v šedesátých letech), atletiky a tenisu. Tenisový oddíl však ukončil svou činnost ještě před okupací.¹³

1.1.4 Průmysl

Ve Vimperku se nacházelo v šedesátých letech mnoho podniků, přičemž většina z nich měla dlouholetou tradici, jako například tiskárny a sklárny. Vysoké postavení si vybudoval Šumavan, podnik na výrobu prádla, který se rok od roku rozrůstal. Novinkou v průmyslovém odvětví se stal masokombinát, který byl postaven v letech 1961-1964. Ten se během dalších let dočkal i mnoha rozšíření, čímž se výroba masných výrobků zvýšila desetkrát a v sedmdesátých letech již Vimperk zásoboval celý prachatický okres, část výroby se odvažela i do okresu Strakonice.¹⁴ V roce 1969 vydal Městský národní výbor stanovisko, ve kterém uvedl, že trvá na likvidaci provozovny JDZ Pily Vimperk, neboť chtěl využít pozemky pro průmyslovou zástavbu.¹⁵

1.2 Rok 1968 ve městě Vimperku

1.2.1 Společnost a politika

Od ledna po plénu ÚV KSČ probíhal v ČSSR takzvaný obrodný proces, který je dnes známý jako pražské jaro. Tento proces byl propagován tiskem, rozhlasem i televizí, nicméně ve Vimperku zůstali obyvatelé spíše zdrženlivější v jakýchkoliv projevech. Ačkoliv volba nového prezidenta, Ludvíka Svobody, vyvolala nadšení, čím déle proces pokračoval, tím více se prohlubovala zdrženlivost občanů. Nejspíše vycítili, že nová vláda není schopna zvládnout chaos, který se začínal projevovat. Odsouzeny byly zprávy, ve kterých se objevovaly lživé informace (ačkoliv byla proklamována svoboda tisku, nebyl zákon, který by chránil před nepravdivými informacemi), a ustanovení klubu K 231, protože se nepočkalo, než jeho členové projdou rehabilitačním řízením. Tím se do klubu dostávali lidé, kteří nebyli zproštěni trestné činnosti, a lidé, kteří mohli být potrestáni právem.¹⁶

¹² Soukromý archiv. *Kronika TJ Šumavan Vimperk*.

¹³ *60 let tělovýchovy ve Vimperku. (1968)*. Vimperk: TJ Šumavan Vimperk, s. 31.

¹⁴ JOHN, Josef. *Vimperk: město pod Boubínem*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, 1979. s. 347-348.

¹⁵ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, Městské, *obvodní a místní národní výbory (včetně místních správních komisí)*, inv. č. 179., kart. 1.

¹⁶ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, kniha č. 165, *Pamětní kniha obce z let 1951-1968*.

Takzvaný obrodný proces se dal pocítit i v novinářské produkci, například výtisk Jihočeské pravdy v březnu roku 1968 vyšel s nadpisem „Co se děje ve Vimperku?“

„Také město zimních mezinárodních potokrosů, šumavský „Davos“, Vimperk žije ruchem této nové, obrodné doby a dokazuje, že myšlenky demokracie se dostávají opravdu do všech koutů a domácností naší vlasti. Pěkný, zdravý průvan čerstvého vzduchu zavál v pondělí 25.3. na veřejném zasedání MěNV, které bohatě navštívené – mělo část pracovní a část věnovanou nynějšímu vnitropolitickému vývoji.“¹⁷

V červnu roku 1968 proběhlo celostátní Setkání mládeže Šumavy a ve Vimperku se zúčastnily tisíce obyvatel. Při této akci se do města přijel podívat i v té době současný prezident, kterým byl Ludvík Svoboda a který měl u mládeže oblibu, neboť jeho proslovy měly tendenci přibližovat se k ideám západu.¹⁸ Netrvalo však dlouho, a situace se po dvou měsících obrátila. V noci na 21. srpna 1968 vstoupily na území ČSR armády Varšavské smlouvy, čímž započala okupace země na více než 20 let. Ve Vimperku, stejně jako všude jinde, způsobila tato situace chaos, masové vykupování zboží v obchodech, bouře obyvatel a nepřátelské reakce, jako je např. vylepování protiruských letáků a plakátů. Následně na to musel NV vydat opatření, v němž stanovil, že pro každou domácnost se smělo nakoupit jen určité množství potravin.¹⁹

V roce 1968 byl odsouhlasen plán výstavby nového sídliště. Jednalo se o první sídliště, kde jsou paneláky – doposud bytovky. V plánu bylo postavit 242 bytových jednotek, následné nastěhování občanů mělo proběhnout již na jaře roku 1969. Součástí sídliště byla také teplárna.²⁰ Do těchto nových paneláků se poté nastěhovala i značná část učitelského sboru školy ekonomické. O této události informoval občany Hraničář, což byly místní noviny.²¹ V listopadu zemřel vážený občan, chirurg a zakladatel vimperské nemocnice, primář G. Rücker, který měl pohřeb 30. listopadu 1968, a účast

¹⁷ Co se děje ve Vimperku. *Jihočeská pravda*. 1968, **16**(23).

¹⁸ MARTAN, Petr. Paměť Čkyňska: krajem pod Šumavou v dobách dvou totalitních režimů, 1938-1968. Čkyně: Komunita pro duchovní rozvoj, 2013. ISBN 978-80-904111-7-3. s. 112.

¹⁹ HRÁCHOVÁ, Květoslava. Dějiny Vimperku po válce do roku 1974. Vimperk: vlastní náklad, 1974. s. 23-24.

²⁰ Výstavba sídliště. *Hraničář*. Prachatice, 1968, **16**(10).

²¹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959-1977*. s. 161.

na jeho pohřbu byla ohromná, neboť jej ve Vimperku považovali za jednoho z nejlepších lékařů.²²

1.2.2 Okupace a město Vimperk v roce 1968

Vojska Varšavské armády vkročila do města 21. 8. 1968. Funkcionáři ONV byli informováni ihned ve 2 hodiny ráno, ti dále informovali MěNV a MNV. Spojení národních výborů a ONV bylo neustálé, pro uklidnění situace byly zřízeny stálé služby, aby bylo možné okamžitě reagovat na vzniklou situaci. MNV podávaly denně přehled o tom, co se děje, telefonicky, písemně, rozhlasem i osobními návštěvami funkcionářů ONV. Po návratu členů delegace z Moskvy byli svoláni předsedové MNV, aby jim byla vysvětlena celá situace. Obyvatelstvo, překvapeno vývojem událostí, reagovalo zvýšením nákupů, především potravin. Tvořily se fronty před obchody, ve velkém vykupovali lidé především mouku, cukr, sůl, rýži, masné konzervy, kávu, kakao a kondenzované mléko. Projevilo se to i u nákupu pečiva, kdy doposud byl zájem o méně jak jeden celý chléb, a najednou se lidé dožadovali i více chlebů najednou. Na tuto poptávku reagovaly pekárny zvýšením výroby pečiva, avšak ostatní sortiment šel do ústraní. Reakcí na tento zběsilý nákup lidí bylo opatření odboru obchodu k omezení nákupu potravin do jedné ruky, aby zabránili hromadění zásob a zajistili plynulý prodej všech druhů potravin. Přísun požadovaného zboží zajistila Jednota ve Vimperku, která nabídla svoje vozy na mimořádné rozvozy surovin, které na prodejnách chyběly. Díky tomu nákupní psychóza již po pár dnech poklesla skoro na normální režim.²³

Informace o dalším postupu vlády a o celé situaci přinášel městský rozhlas. Některým občanům se podařilo chytit i zprávy ze Svobodné Evropy, ale o vstupu armády Varšavské smlouvy se v něm nemluvilo. Armáda nicméně neprojížděla přímo městem Vimperk, ale zastavila svůj pochod v nedaleké vesnici jménem Hrabice. Nejbližší hydrant pro vodu byl v kasárnách, která sice spadala pod město Vimperk, ale nacházela se až kus za Vimperkem směrem na Zdíkov. Vstup do kasáren nebyl vojákům Varšavské smlouvy povolen, takže nakonec museli jezdit pro vodu až do Zdíkova.

²² Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959-1977.* s. 162.

²³ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Veřejná bezpečnost, policie, stráž*, inv. č. 289, sign. II/5/1, kart. 30.

Až o mnoho déle získávali vodu z hydrantu ve Vimperku, kde si plnili cisterny, aby se zásobovali.

Ačkoliv město vydalo příkaz ke stržení všech protisovětských hesel, zastávali občané nepřátelský postoj vůči vojákům. Tento postoj neustále rozdmýchával i tisk, a to hlavně „Hlas svobodné Šumavy“, který byl stejného ražení, jako byly i protisovětské plakáty a letáky.²⁴

Železniční doprava zůstala toho dne plynulá bez velkých závad, ať už osobní nebo nákladní. Problémy nebyly ani s dopravou silniční, avšak velké problémy byly s autobusy ČSAD, kdy byly zastaveny spoje do Prahy a spoje po okrese měly velká zpoždění. Zájezdová přeprava se toho dne zastavila úplně a dálkové i vnitrokrajské linky se zastavily na dobu deseti dnů.²⁵

Dne 31. 8. 1968 jednal předseda ONV v Prachaticích se zástupci armády o výpomoci ve žňových pracích. 2. září se uskutečnilo společné jednání s Okresním zemědělským sdružením, kde se domluvili, že armáda poskytne 70 vojáků do obvodu Netolice, 216 do oblasti Prachatic a 155 do oblasti Vimperka. O dva dny později mělo Okresní sdružení zemědělců dohodnout ještě s armádou pomoc při sklizni brambor podle jednotlivých zemědělských závodů.²⁶

5. září 1968 volal jistý pan R. zástupce náčelníka VB se sdělením, že na Bezpečnost zavolal sovětský důstojník z jednotek armády, které byly umístěny u Sloupu ve Vimperku, že před chvílí projelo kolem černé auto a vypálilo na sovětskou armádu 11 střel. Důstojník se tak dožadoval prošetření tohoto činu, ale že zpětnou palbu nezahájil, neboť nechtěl riskovat ztráty na životech. VB okamžitě vyhlásila pátrání a o necelou hodinu později se černé auto vracelo stejnou cestou zpět. U jednotek byl vyhlášen poplach a když kolem nich auto projíždělo, jeden ze sovětských vojáků na něj vystřelil, čímž usmrtil jednoho z pasažérů. Tím byl technik Kovosvitu z okresu Tábor.²⁷

²⁴ HRÁCHOVÁ, Květoslava. Dějiny Vimperku po válce do roku 1974. Vimperk: vlastní náklad, 1974. s. 24-25.

²⁵ Státní okresní archiv Prachatic, fond Spisový materiál, *Bezpečnost dopravy, dopravní značení, řešení dopravní situace ve městě*, inv. č. 413, sign. VII/3, kart. 98.

²⁶ Státní okresní archiv Prachatic, fond Spisový materiál, *Osoby pracující v zemědělství*, inv. č. 432, sign. X/4, kart. 100.

²⁷ Státní okresní archiv Prachatic, fond Spisový materiál, *Veřejná bezpečnost, policie, stráž*, inv. č. 289, sign. II/5/1, kart. 30.

Městský národní výbor ve Vimperku vydal 19. září situační zprávu, ve které uváděl, že Sovětská armáda vyslovila požadavek na seznámení s historií města Vimperk, skladbou průmyslu a chtěla znát i zaměstnání občanů. Potíže se ale neprojevovaly, vojska dodržovala ujednání a do města jezdila pouze pro vodu. MěNV však nesouhlasil s donáškou novin „Právo“ zdarma.²⁸

20. září byla vydána zpráva, ve které ONV popisovalo vztahy mezi okupující armádou a obyvateli. Dle zprávy vojáci často projížděli okresem vozy GAZ nebo transportéry, čímž v občanech vzbuzovali strach, ale také opovržení. To následně vedlo až ke slovním nadávkám, takže se ONV obávalo konfliktu. Na příklad v Prachaticích to chtěli řešit odsunem vojska na jiné místo. Ve Vimperku požadovali vojáci roznášku sovětských novin „Pravda“ zdarma. Vojáci nedodržovali dopravní předpisy, vázla dodávka soli, rýže a mouky do obchodů. Zjišťovali, kde se tisknou noviny Jihočeská pravda, a nešlo je přesvědčit, že se netiskne v prachatickém okrese, a požadovali předkládání novin Hraničář, s čímž ONV nesouhlasilo. Nicméně ale souhlasili s požadavky, že nebudou nosit zbraně na společenské akce, uvolnili lesní komunikace a povolili výkon myslivcům s výjimkou nočního odstřelu a honitby v místech, kde se vojska soustředila.²⁹

Co se týče tisku, místní noviny Hraničář vydaly článek, ve kterém uvedly, že odešly sovětské jednotky. Článek:

„V minulém týdnu navštívily ONV v Prachaticích pplk. Ličko, velitel sovětských vojsk v prostoru Vimperka, pplk.. Šaškov, velitel sovětských vojsk v prostoru Prachatic, a pplk.. Polikarpov, náčelník komandantury v Prachaticích, a oznámili, že jednotky v okrese Prachatic odejdou do svých posádek mimo území ČSSR. Požádali, aby se do prostorů soustředění vojsk dostavila komise k předání území. Ve čtvrtek navštívila prostory soustředění komise, složená ze zástupců ONV, hygienické služby, MNV, lesů a armády, která shledala, že území jsou v podstatě v pořádku a že škody nepřesahují běžný průměr při cvičení naší armády. Na základě dohody byly ponechány zemljanky vybudované sovětskou armádou, kterých využijí lesáci na uskladnění sazenic. Sovětské jednotky zahájily odsun v pátek v 9 hodin ráno. Tankové jednotky byly vyvedeny

²⁸ Státní okresní archiv Prachatic, fond Spisový materiál, *Vojenské záležitosti*, inv. č. 297, sign. II/6/1, kart. 36.

²⁹ Státní okresní archiv Prachatic, fond Spisový materiál, *Archiv, spisová služba*, inv. č. 305, sign. II/9, kart. 36.

*po tankových cestách do Dívčic, kde byly vagónovány. Automobilové jednotky se přesunuly po vlastní ose do sídel svých posádek. (...) Podle vyjádření velitelů vojsk nezůstane v okrese Prachatice ani jediný sovětský voják.*³⁰

Vzhledem k tiskařské tradici není asi překvapením, že byla v reakci na událost vytištěna kniha „Doznání“, jejímž autorem je Artur London, a která popisuje procesy s osobami, jež byly trnem v oku režimu. Nechybí ani výčet a popis metod, jimiž byli dané osoby vyslýchány, potažmo mučeny, aby KSČ došla k výpovědím a nuceným doznáním. Vydání této knihy způsobilo nemalé problémy nejen jejímu autorovi, ale i řediteli tiskáren, kterým byl v té době František Dolejší. Ten za trest přišel o svou funkci a kniha musela být stáhnuta z prodeje a obchodů. Ukrýt se podařilo asi 200 výtisků.³¹

1.2.3 Školství

1.2.3.1 SVVŠ a ZDŠ ve Vimperku 1. máje

Školní rok v roce 1968 začal jako vždy 1. září, ačkoliv byla vnitropolitická i mezinárodní situace složitá, což se svým způsobem projevilo i ve výuce. 29. srpna 1968 proběhla pedagogická rada, kde byla jasně stanovena směrnice k výchovné práci. Na obou školách, které byly spojeny pod jedním ředitelstvím, fungovalo dohromady 30 tříd s počtem 821 žáků, přičemž některé třídy byly ve škole v parku a některé v hlavní budově, která se nacházela přímo nad parkem. Obě budovy však neměly dostatečné množství učeben, v obou budovách jich bylo pouze 23, proto probíhalo vyučování 1. až 5. třídy střídavě v dopoledních a odpoledních hodinách. Obě školy spravoval jeden ředitel. Během školního roku 1968/1969 se na škole vystřídal mnoho učitelů, důvody uvedeny nebyly. Ze všech studentů studovalo na škole dálkově deset a někteří učitelé učili i na jiných školách.³²

Od 1. září 1968 nechodili žáci do školy v sobotu, ty byly podle směrnic volné a celkově se upravily vyučovací plány. Vzhledem k velkému počtu hodin měla 8. a 9. třída odpolední vyučování. Již od 1. třídy si mohli žáci vybrat až 2 nepovinné předměty. Učitelé nemuseli odučit 21 hodin, ale pouze 19 a příplatek za třídnictví činil 80 korun. Dále bylo

³⁰ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Přílohy ke kronice*, inv. č. 547, sign. D/1, kart. 122. Většina jednotek byla skutečně odsunuta.

³¹ LUKÉŠ, Miloslav. Tiskárny na Šumavě: a trochu z historie, vydal M. Lukeš, Vimperk 2007. ISBN 978-80-254-0861-2. s. 59.

³² Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola I. a střední všeobecně vzdělávací škola Vimperk 1945-1975*, č. 1, sign. I B 1.

stanoveno, že třídní schůzky se budou konat pravidelně jedenkrát za měsíc pro první stupeň a pro druhý stupeň se konaly vždy první středu v měsíci dny otevřených dveří pro rodiče. Pro rodiče, kteří bydleli v pohraniční části a neměli možnost se dostavit kvůli špatnému autobusovému spojení, se konaly zájezdy do Strážného, kam se mohli dostavit rodiče z Kubovo Huti, Horní Vltavice, Strážného a okolí. Tyto zájezdy byly takové besedy spojené s přednáškou a po jejich skončení následovala zábava.³³

Ředitelství školy spolupracovalo s organizací ROH³⁴ a KSC. Co se týče mimoškolních organizací pro dětskou činnost, tak většina z nich přešla do Domu dětí a mládeže. Jednotná organizace PO se roztříštila do organizací, jako byl Junák, Skaut a podobné. Rozpuštěn byl i ČSM a nově se ustanovil Svaz studující mládeže, Juvena a další. Nejaktivnější ze všech dětských organizací byl Junák a velkou účast měly i zájmové kroužky v DDM ve Vimperku.³⁵

Žákovské přestupky řešila výchovná komise SRPŠ, jehož předsedou byl ředitel závodu Šumavan a čítal 15 členů. Výbor SRPŠ se angažoval i v pořádání různých akcí a plesů, např. Oslava dne učitelů. Při těchto akcích se pořádaly tělovýchovné a kulturní soutěže pro děti. Změny v osobních životech vzhledem k politické situaci v roce 1968 a 1969 se podepsaly na vysvědčeních žáků. Bylo velké množství žáků, kteří dostali 2. st. z chování, a i mnoho dalších, kteří skončili s 3. st. z chování. Horší průměr a více žáků se sníženou známkou z chování bylo na druhém stupni. Pouze jedné třetině žáků, kteří ukončovali 9. třídu, bylo doporučeno jít dále studovat na střední školu a zbytek měl jít do učení nebo rovnou do zaměstnání. Dva absolventi odešli na vojenskou školu, devět na pedagogickou školu a zbytek se hlásil na nástavbové studium anebo do zaměstnání.

Mezi nejvýznamnější akce ve školním roce 1968/1969 patřilo 24. výročí Slovenského národního povstání, 50. výročí vzniku ČSR, kdy byla před školou vysazena lípa, jež byla nahlášena památkovému úřadu v Praze, 21. výročí vítězství československého

³³ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola I. a střední všeobecně vzdělávací škola Vimperk 1945-1975*, č. 1, sign. I B 1.

³⁴ Revoluční odborové hnutí byla monopolní odborová organizace, která byla zároveň nejmasovější společenskou organizací v socialistickém Československu. Mnohde bylo členství zaměstnanců v ROH prakticky povinné a automatické.

³⁵ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, kniha č. 165, *Pamětní kniha obce z let 1951-1968*.

pracujícího lidu, 99. výročí narození V. I. Lenina a také májové oslavy, besedy a další. Žáci neunikli ani bramborovým brigádám.³⁶

1.2.3.2 SEŠ – Střední škola ekonomická

Na jaře 1968, když se změnilo vedení státu, očekávali studenti počátek demokratizujícího procesu. Tahle naděje však zhasla příchodem armády Varšavské smlouvy a následné okupace.³⁷ Zahajovací porada se uskutečnila 29. srpna 1968, kdy ředitel informoval o změnách v učitelském sboru.³⁸ Učitelé byli totiž podrobováni politickým pohovorům, museli prokázat svou loajalitu k novému vedení strany, přičemž pokud by se změnou nesouhlasili, přišli by o zaměstnání. Následně pro další školní rok byla zintenzivněna politická školení učitelů i žáků.³⁹ Školní rok byl zahájen 2. září 1968 a následující den škola ohlásila rozvrh o šesti hodinách. Školu navštěvovalo 164 žáků prezenčně a 98 žáků dálkově, přičemž nejvíce dálkových studentů byli zaměstnanci Šumavanu a Jednoty. Ve škole proběhly v prvních dvou měsících rekonstrukce, a to instalace ústředního topení a zednické práce – hlavně omítky na nádvoří, výmalba chodeb ve škole a nové fasády v tělocvičně.⁴⁰

I žáků ekonomické školy se týkaly bramborové brigády, které trvaly tři až čtyři týdny a konaly se na podzim a na jaře každý rok. Mezi kulturní akce, kterých se škola zúčastnila a přispěla i svým programem, patří 50. výročí vzniku ČSR. Tato akce měla u mládeže velkou odezvu, oproti oslavám 51. výročí VŘSR, o kterých se nezmínil ani tisk. 17. listopadu, při mezinárodním dni studentstva, probíhaly v Praze stávky. Ve Vimperku se nestávkovalo, pár studentů ze školy pedagogické stávkovalo v Prachaticích, ale ve Vimperku nikdo s požadavkem na stávku nepřišel. Z učitelů nechtěl nikdo stávkovat nejspíše proto, že si ještě pamatovaly následky demonstrace proti měnové reformě v roce 1953. Druhé pololetí započalo 5. února 1969 a po celý únor byla plesová sezona maturitních ročníků. Maturitní zkoušku skládaly poslední ročníky

³⁶ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola I. a střední všeobecně vzdělávací škola Vimperk 1945-1975*, č. 1, sign. I B 1.

³⁷ PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997*. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 16.

³⁸ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959–1977*. s. 157.

³⁹ PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997*. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 16.

⁴⁰ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959–1977*. s. 157-159.

v druhém týdnu v červnu, přičemž z devětatřiceti žáků neuspěli pouze dva. Maturitní zkoušku skládali i studenti nástavby a z třinácti studentů neuspěl pouze jeden.⁴¹

1.2.3.3 Zvláštní škola ve Vimperku

Zvláštní škola ve Vimperku byla založena v roce 1967, čkoliv plány na její založení se projednávaly mnohem dříve. Problémem byl nedostatek učitelů pro vyučování na zvláštní škole. Provoz školy byl zahájen 2. října 1967 pod vedením K. F., který připravoval místnosti a veškeré administrativní záležitosti. Kapacita místnosti byla 12 žáků, avšak zájem byl mnohem větší, takže se během roku 1968 škola pokoušela zřídit druhou třídu.⁴²

Ačkoliv byl rok 1968 poznamenán vstupem vojsk Varšavské smlouvy, i začátek školního roku na zvláštní škole proběhl podle plánů a školským odborem ONV v Prachaticích byla povolena druhá třída, která se nacházela v druhém hlavním křídle zámku v prvním poschodí. Průběh vyučování probíhal vcelku dobře, problémy byly až kvůli mimoškolnímu chování dětí. Drobné krádeže, stížnosti na jejich chování a kouření. Tyto problémy řešili rodiče se školou a často i se SNB.⁴³

1.2.3.4 Mateřská školka Klostermannova 365

V roce 1968 se ve Vimperku otevřela nová mateřská školka, která se nacházela na sídlišti. Vešlo se do ní až 120 dětí. Na výstavbě školy se podílely tiskárny Stráž s dalšími podniky, avšak více než dva miliony Kčs poskytla Ústřední rada odborů v rámci pomoci pohraničním oblastem. Celkový náklad výstavby nové školky byl dva a půl milionu Kčs. Předání školy se konalo 14. října a součástí byla i malá slavnost zakončená slavnostním přípitkem. Školka měla k dispozici 4 třídy a 8 učitelek, přičemž v každé třídě, ve které bylo 25 až 30 dětí, byly učitelky dvě najednou. Ve školce měly děti k dispozici nové hračky, venku velkou zahradu a během roku mnoho kroužků, ať už uvnitř nebo venku. V 70. letech vznikl i pěvecký kroužek nazvaný Sluníčko. Při prázdninovém provozu mohly děti docházet do dvou tříd, kromě posledního týdnu v červenci a prvního týdnu v srpnu, kdy byl prováděn velký letní úklid.⁴⁴

⁴¹ Tamtéž. s. 160-171.

⁴² Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Zvláštní škola Vimperk 1967-1985*. s. 1-5.

⁴³ Tamtéž s. 6-9.

⁴⁴ Archiv Mateřské školy Vimperk, Klostermannova 365, *Kronika školy 1968-1984*.

1.2.4 Normalizace a město Vimperk v roce 1969

Po srpnových událostech nastalo v celém Československu období normalizace. Ta měla za cíl vrátit zemi do původních myšlenek socialismu a zneškodnit rozpínající se snahu o demokratizaci. Aby byli ve funkcích a organizacích správní lidé, probíhaly po celé zemi výzkumy formou dotazníku. Např. dotazník, který se zabýval členy Revolučního odborového hnutí, byl předán členům ROH, kteří byli zrovna přítomni na pracovišti. ONV v Prachaticích rozdalo 180 dotazníků, ze kterých se vrátilo 130, a měly být anonymní. Z odpovědí vyplynulo, že dvě třetiny zaměstnanců hledalo při vstupu do organizace možnost hájení jejich zájmu, druhá nejčastější odpověď zněla „protože se to považuje za obecnou povinnost“, a kolem 10 % zaměstnanců odpovědělo, že jsou v ROH, protože přispívá k upevnění socialistického společenského systému. Na funkcionáře se psali posudky, ve kterých stálo, jakou zastával občan funkci, jeho zkušenosti či znalosti a zásluhy. Na konci poté bylo rozhodnuto, zda se mohl funkcionář ponechat ve funkci, zda se mohl ponechat ve funkci s nějakými výhradami, či zda měl být z funkce sesazen.⁴⁵

⁴⁵ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Kontrolní činnost MěNV – plán, kontrolní systém, dohlížecí výbor*, inv. č. 260, sign. I/43/a, kart. 59.

2 70. léta v dějinách města do roku 1979

2.1 Společnost a politika

Vzhledem k událostem z roku 1968, měla v celé Československé republice proběhnout takzvaná prověrka, což ve výsledku znamenalo odměnu lidí ve vedoucích funkcích. Tato prověrka byla uskutečňována po celém roce 1970 pod názvem „Akce výměny stranických průkazů“. To v praxi znamenalo především výměnu zaměstnanců, kteří patřili k představitelům pražského jara. Pro období po roce 1968 se tak občané museli řídit dle příručky „Poučení z krizového vývoje ve straně a vládě.“⁴⁶

Během následujících dvou let tak došlo k výměnám stranických legitimací, přičemž stranu nedobrovolně opustilo 21,7 % členů.⁴⁷ Ti mohli v následujících letech žádat o znovupřijetí. V Prachaticích musel odstoupit tajemník OV KSČ Karel Tondra. Pro důsledné plnění prověrek byla vytvořena středisková komise, která byla složena z prověřených členů věrných straně.⁴⁸ Ti následně vedli výzkum ve formě dotazníků, ve kterých se zjišťovaly např. příčiny vstupu do odborové organizace. Formulace odpovědí zněly následovně:

„Otázka č. 1: Příčiny vstupu do odborové organizace.“

- a) Protože jsem pocítoval potřebu být organizován v organizaci, která má ve svém programu hájit zájmy svých členů.*
- b) Protože se to považuje za obecnou povinnost.*
- c) Protože je společenskou organizací, která upevňuje socialistický společenský systém.*
- d) Neuvažoval jsem o tom.*
- e) Abych mohl využívat výhod, plynoucích z členství.*
- f) Abych nebyl v práci diskriminován.“⁴⁹*

⁴⁶ HRADECKÁ, V.KOUDELKA, F. *Kádrová politika a nomenklatura*. Praha 1998. s. 37.

⁴⁷ MAŇÁK, JIŘÍ. *Čistky v Komunistické straně Československa 1969-1970*. Maňák, Jiří. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1997. 127 s. (Sešity Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR. 28.) ISBN:80-85270-59-5. s. 35.

⁴⁸ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, F. OV KSČ Prachatice, *Zhodnocení výměny stranických legitimací v okrese Prachatice v roce 1970*. Zpráva pro schůzi POV KSČ Prachatice dne 14.9.1970. s. 6., kart. 98.

⁴⁹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Kontrolní činnost MěNV – plán, kontrolní systém, dohlížecí výbor*, inv. č. 260, sign. I/43/a, kart. 59.

Nejvíce se občané přiklonili k odpovědím a) a b). Z odpovědí následně komise tvořila analýzu, kolik lidí se zapojuje aktivně, kolik chce jen výhody a kolik jich je pasivních a jakou důvěru mají v odborové organizace. Po dotazníku započala komise i s hodnocením pracovníků. Ve zprávě podala komise hodnocení občana jako zaměstnance.

Např. zpráva o V. Ch.:

„Tajemník MěNV Vimperk, nar. 1915. Funkci vykonává od roku 1961. Jeho práce je většinou méně uspokojivá, prokazuje jenom průměrné odborné znalosti, protože se soustavně nevzdělává. (...)

Závěr: V případě setrvání ve funkci bezpodmínečně vyslat na školení do kursu pro národní výbory.“⁵⁰

Od roku 1970 musely být dodržovány i určité zásady pro vycestování do ciziny. Před odjezdem musel občan odevzdat vojenskou knížku, tajné spisy a dostavit se na pohovor k vedoucímu odboru vnitřních věcí. Ten následně vydal doporučení k výjezdu a občan to musel nahlásit osobnímu úřadu, který doporučení potvrdí ředitelům podniků (u učitelů ředitel) a ředitelé následně budou vydávat doporučení k výjezdu svým zaměstnancům.⁵¹

Jisté utužování poměrů dokazuje i socialistická soutěž o „Vzorovou pohraniční obec“. Cílem soutěže bylo vychovávat občany k socialistickému vlastenectví a internacionalismu, aby tak zvýšili odpovědnost občanů za ochranu státních hranic. Vyhrát mohly obce putovní vlajky rady ONV a peněžitou odměnu. Jednoduše řečeno měla soutěž za úkol prohloubit spolupráci civilního obyvatelstva a Pohraniční stráž, především mladé generace. Občané odsloužili tisíce hodin při ochraně státní hranice.⁵²

V roce 1971 proběhl XIV. sjezd KSČ, kde se stanovily hlavní úkoly národních výborů. Od roku 1969 nastoupily NV do etapy postupné konsolidace, která se samozřejmě projevovala i v dalších letech. Hlavním úkolem NV bylo samozřejmě uplatňování

⁵⁰ Vyhodnocení sociologického průzkumu zaměstnanců. Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Kontrolní činnost MěNV – plán, kontrolní systém, dohlížecí výbor*, inv. č. 260, sign. I/43/a, kart. 59.

⁵¹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Zápisy ze schůzí Občanského výboru č. 1*, inv. č. 203, sign. I/6/a, kart. 45.

⁵² Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Noviny, tisk, hodnocení práce redakční rady Vimperských aktualit*, inv. č. 534, sign. XVI/23, kart. 118.

socialistické zákonnosti a disciplíny, zlepšení politicko-organizační, hospodářské i výchovné činnosti a péče o občany. Druhým hlavním úkolem pak byla kádrová práce, která měla být dokončena již v červenci 1971, a ze systematického hodnocení kádrů se výsledky využijí k provádění třídní kádrové politiky. S tím souvisí i plán školení nově zvolených funkcionářů NV, poslanců ONV, MěNV a MNV.⁵³

Další rok, tedy 1972, se rada MNV rozhodla provést výstavbu kulturního domu, který se měl budovat v akci „Z“ v letech 1975 až 1979, aby byl dokončen k 500. výročí povýšení Vimperku na město. Na kulturní dům se složilo mnoho závodů – Jitona, Lesní závod, Mykoprodukty a další. S výstavbou bylo spjato mnoho problémů a rada musela žádat o navýšení finančních prostředků a také o uvolňování pracovníků z práce, aby se mohli na výstavbě podílet.⁵⁴ Městské kulturní středisko se tak podařilo dokončit v říjnu roku 1978. Provoz zařízení byl zabezpečen vlastním rozpočtem, ale i pomocí podniků a organizací. Tyto podniky a organizace pak za to mohou využívat prostory střediska s určitým zvýhodněním. O kulturní program se staralo mnoho souborů, ať už hudebníci či divadelníci v ochotnických souborech.⁵⁵

Rok 1973 se nesl v duchu 25. výročí vítězství pracujícího lidu, tedy oslavy února 1948. Během let 1973 a 1974 docházelo k rozsáhlým výstavbám a přestavbám. Nejvýznamnější výstavbou byly panelové domy v ulici Čelakovského.⁵⁶ Mezi lety 1973 až 1975 otevřelo muzeum novou expozici o dějinách města a vznikla místnost i pro dělnické tradice.⁵⁷ Rok 1974 se nesl ve znamení 30. výročí Slovenského národního povstání, k čemuž směřoval i socialistický závazek národních výborů. Jeho cílem bylo sjednotit činnost národních výborů pod vedením Komunistické strany, organizací Národní fronty, závodů, škol pro realizaci závěrů XIV. sjezdu KSČ, z něhož vyplývá především zvelebování a úprava měst.⁵⁸ Téhož roku se obnovila také činnost okresních novin pod názvem Hraničář, které předchozí tři roky vycházet nemohly. Články, které se měly otisknout,

⁵³ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Socialistické závazky 1967-1989*, inv. č. 248, sign. I/25, kart. 20.

⁵⁴ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Zprávy a kontroly činnosti MěNV*, inv. č. 212, sign. I/19, kart. 5.

⁵⁵ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Městské kulturní středisko, kulturní dům 1956-1990*, inv. č. 512, sign. XVI/1, kart. 113.

⁵⁶ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Knihovna*, inv. č. 528, sign. XVI/17, kart. 118.

⁵⁷ Historie a současnost podnikání na Prachaticku a Vimpersku. [historickou část zpracoval kolektiv autorů Pavel Fencel, Roman Kozák] Zpráva: *Zlatá stezka. Sborník Prachatického muzea*. (2005-2006 [vyd. 2006]). ISBN:80-86699-11-0. s. 76.

⁵⁸ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Volební programy Národní fronty*, č. 215, sign. I/22, kart. 6.

podléhaly kontrole.⁵⁹ V roce 1974 předala lidová knihovna v Lipce knihovnu do užívání městské knihovny ve Vimperku, přičemž bylo předáno 422 svazků, jedna skříň a tři knihovničky. To vedlo k rozhodnutí, že se lidová knihovna přemístí, jakmile se pro ni najdou prostory. Městská knihovna ve Vimperku měla k zapůjčení potřebnou literaturu, ve zvláštním regále politickou literaturu a poté knihy všech žánrů k volnému výběru. Zároveň pořádala i akce v knihovně pro dětské i dospělé čtenáře, například beseda s mladými lidmi v předvolebním období či besedy s různými spisovateli. Pro mladší čtenáře se pořádaly exkurze do knihovny a besedy se spisovateli, kteří hovořili o životě dětí v SSSR. Asi nejdůležitějším programem byl pro knihovnu „Mládež a kultura“, na kterém spolupracovali s učiteli českého jazyka a pořádali s nimi besedy pro všechny školy ve městě včetně zvláštní školy.⁶⁰

Za rozsáhlé výstavby získalo město Vimperk v roce 1975 vyznamenání *Za zásluhy o výstavbu*. Za dobrovolnou práci pak MNV udělil všem, co se účastnili na výstavbě titul *reprezentant města*.⁶¹ Téhož roku město vybudovalo nový památník Osvobození v nákladu jednoho milionu Kčs.⁶²

Novinkou ve společenském dění byla však 5. května 1976 zpráva, že v Prachaticích zaznamenali obyvatelé zemětřesení. Jediné zemětřesení, které bylo kdy v tomto okrese zaznamenáno, bylo z roku 1590.⁶³ V září téhož roku se konal také týden solidarity s lidem Chile. Při této příležitosti byla do vimperského letního kina promítána tvorba zpěváka Deana Reeda, přičemž na konci programu mohli obyvatelé podepsat rezoluci na podporu mírové stockholmské výzvy.⁶⁴

V roce 1977 byl otevřen také poprvé kroužek psaní těsnopisem, v domově mládeže vznikl Klub přátel sovětských filmů, avšak odchodem jedné z pedagožek přestal fungovat kroužek výtvarný. Co se týče domova mládeže, mohli žáci navštěvovat kroužky tělocvičné, dramatický kroužek, šachy, psaní na psacím stroji a šicí kroužek.⁶⁵

⁵⁹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Noviny, tisk, hodnocení práce redakční rady Vimperských aktualit*, č. 534, sign. XVI/23, kart. 118.

⁶⁰ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Knihovna*, inv. č. 528, sign. XVI/17, kart. 118.

⁶¹ JOHN, Josef. *Vimperk: město pod Boubínem*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, 1979. s. 297.

⁶² Archiv Mateřské školy Vimperk, Klostermannova 365, *Kronika školy 1968-1984*.

⁶³ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959-1977*. s. 382.

⁶⁴ Tamtéž. s. 409.

⁶⁵ O kroužcích, které se zabývaly zpěvem či hraním na hudební nástroje není nikde zmínka, avšak podle slov pamětníka Jana Tůmy bylo možné navštěvovat např. kroužek hraní na kytaru nebo na klavír.

Pro dospělé poté probíhaly přednášky, např. výchova k rodičovství, hygiena dospívajícího děvčete, Šumava. V dubnu mohli obyvatelé oslavit Svátek práce a 60. výročí VŘSR na manifestaci na náměstí, kde pomlouvali členové ÚV KSČ a OV KSČ.⁶⁶ Téhož roku bylo otevřeno nové autobusové nádraží, na kterém se v rámci akce „Z“ pracovalo dva roky.⁶⁷

Pro další léta naplánovalo město výstavbu 510 bytů, prodejny potravin, přestavbu hotelu Anna na obchodní dům a v sedmé pětiletce, která spadá do 80 let, chtělo město vytvořit nový hotel, divadlo a rekonstrukci tiskáren.⁶⁸ Rok 1979 byl pro město rokem oslav. Obyvatelé oslavovali 500 let od povýšení Vimperku na město. Při této příležitosti se konaly historické kulturní akce, koncem června byl víkend věnován akcím pro školy a na podzim vystoupila v té době v novém společenském domě Petra Janů.⁶⁹

Po celá sedmdesátá léta se oprav dočkaly především památky, a to hlavně ty církevní. Zasloužilo se o to městské muzeum ve Vimperku, které podalo žádost na opravy na základě dopisu od Klubu za starou Prahou, jehož členové napsali:

„Naši členové, kteří se vrátili ze zájezdu na Šumavě, nás informovali o zpusťošeném stavu otevřené kapličky ve Vimperku / u továrního objektu pod hotelem Vltava /, v níž je umístěna dřevěná pieta. Sousoší je značně poškozene, ruka Krista je čerstvě uražena. Žádáme Vás zdvořile, abyste tuto záležitost přešetřili a doporučujeme, aby sousoší bylo přemístěno do místního chrámu, neboť je nebezpečí úplného zničení.“

Další místa, která si zasloužila opravy, byl hrad, kostel, kaplička u domu sv. Anny a portál bývalého pivovaru. Ke stavu hradu se vyjádřilo i Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody v Českých Budějovicích, které reagovalo na dopis od městského muzea, ve kterém stálo, že se zřítily části gotických hradeb a předpokládalo se, že může dojít k další havárii, což by mohlo ohrozit několik obytných domů v blízkém okolí. K opravě portálu a kapličky se vyjádřila správa chráněné krajinné oblasti „Šumava“ Vimperk, která požadovala obnovu portálu u pivovaru v původním

⁶⁶ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959-1977.* s. 428-429.

⁶⁷ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola Vimperk II. 1974-1987*, č. 1, sign. I B 1. s. 63.

⁶⁸ JOHN, Josef. *Vimperk: město pod Boubínem*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, 1979. s. 451.

⁶⁹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959-1977.* s. 430.

stavu a zbourání kapličky, přičemž dřevěná socha Piety měla být přesunout na hřbitov. Pro rekonstrukci zámku vytvořil městský národní výbor plány na 80. léta.⁷⁰

2.1.1 Péče o romské obyvatelstvo

Otázka romského obyvatelstva se ve Vimperku řešila již v 60. letech. V roce 1965 započala likvidace romských čtvrtí, ulic a osad s tím, že byli Romové přestěhováni do městských prostor (ubytovny, bytovky). Romské obyvatelstvo, které ve Vimperku žilo, podléhalo kontrolám o čistotě, zaměstnanosti a poctivého vzdělávání. Na každou rodinu se tak psal posudek, zda splňují všechny dané podmínky. ONV byly zodpovědné za umístění všech práce schopných romů a musely jim zajišťovat zaměstnání. Před přesunem do nového bydliště museli absolvovat lékařskou prohlídku. V okrese Prachatice se nacházelo 104 osob romské národnosti, z toho 62 byly děti školního a předškolního věku. Žádná z rodin nemohla žít migračním způsobem a zaměstnány byly především v lesnictví, zemědělství či stavebnictví.⁷¹ Podle zprávy hygienicko-epidemiologické stanice mělo 10 dětí a 3 dospělí TBC a muselo proběhnout rozsáhlé odvšivení.⁷²

Problém spočíval také v posuzování stavu důchodového zabezpečení, neboť většina Romů měla prokazatelně krátkou dobu zaměstnání a nedostatek věrohodných dokladů, protože se jednalo o Romy, kteří přišli ze Slovenska. Sociální zabezpečení bylo totiž roztržštěné do mnoha orgánů a organizací a nedošlo ke koordinaci postupu. Druhým problémem byla nízká školní docházka romských dětí, za kterou nedostávali od NV pokutu, ba naopak rodiny často žádaly ještě peněžité příspěvky.⁷³

V roce 1970 navštěvovalo v Jihočeském kraji školy přes 650 romských dětí a z toho 40% neprospělo. Z těch, co ukončili devátou třídu, šla většina ihned do zaměstnání, ale ani tam nevydrželi dlouhodobě na jednom pracovišti. Problém byl v tom, že nebyli odborně kvalifikovaní, proto jejich zařazování do zaměstnání bylo náročnější a školení většina z nich odmítla. Pokud ovšem občan romského původu setrval v zaměstnání delší

⁷⁰ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Muzeum, movité památky, umělecká díla*, inv. č. 526, sign. XVI/15, kart. 117.

⁷¹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Komise pro cikánské obyvatelstvo*, inv. č. 246, sign.I/24/30, kart. 20.

⁷² Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Komise sociální a zdravotní*, inv. č. 244, sign.I/24/28, kart. 19.

⁷³ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Komise pro cikánské obyvatelstvo*, inv. č. 246, sign.I/24/30, kart. 20.

dobu, mohl využívat všechny výhody – závodní rekreaci, půjčky i sociální a kulturní výhody a ubytování v maringotkách.⁷⁴

Ve chvíli, kdy občan romské národnosti našel zaměstnání, byl na něho sepsán posudek. Např. posudek na pana O. F., který byl přijat ke Státnímu statku Vimperk, měl v posudku napsáno, že neplní dobře své povinnosti, na pracovišti se dohaduje s kolegy a často se opíjí. Kvůli tomu byl přeložen na jinou farmu v Korkusově Huti. Tam ovšem docházelo k dalším neshodám, vynechával pracovní směny a opět měl problémy s alkoholem. Z farmy byl propuštěn a pan O. F. se musel dostavit na odbor pracovních sil, kde měl hrubý výstup. Od té doby nebylo známo, kde se jmenovaný nacházel.⁷⁵

Na takzvané převýchově romského obyvatelstva se podílely i výbory žen, které pořádaly pro romské ženy kurzy šití, vaření, vedení domácnosti a péče o děti. Kurzy první pomoci pro ně organizoval Červený kříž, který rodiny vybavoval i oblečením a obuví.⁷⁶ Školení dívek zorganizovala komise kulturně výchovná a obsahem přednášek byla osobní hygiena, kosmetika, péče o děti, vkus a oblékání. Školení zafinancovali OV ČSŽ a ONV v Prachaticích.⁷⁷

Jak jsem již zmínila, na každou rodinu se psal posudek, zda splňují podmínky pro bydlení ve Vimperku. Posudek z roku 1973 vypadal takto:

„Rodina O., která má 9 dětí, z nichž jedna dcera je provdaná a nebydlí u rodičů. V této rodině je nutno zlepšit čistotu bydlení, oděvů a hygienu. 18 ti letá dcera bez pracovního poměru by měla alespoň matce pomoci v úklidu a praní prádla. Byt je nevybílený, podlaha špinavá, skla v oknech rozbitá. Přítomná matka byla ředitelem školy žádána, aby dbala u žáků na čistotu těla i oděvů, poněvadž žáci chodí do školy špinaví, zapáchají

⁷⁴ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Komise péče o rodinu a děti*, inv. č. 247, sign.I/24/31, kart. 20.

⁷⁵ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Komise pro cikánské obyvatelstvo*, inv. č. 246, sign.I/24/30, kart. 20..

⁷⁶ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Komise sociální a zdravotní*, inv. č. 244, sign.I/24/28, kart. 19.

⁷⁷ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Komise péče o rodinu a děti*, inv. č. 247, sign.I/24/31, kart. 20.

*špinou a močí, a spolužáci si na tento nedostatek stěžují. Chlapce, který se pomočuje, je třeba dát na léčení.*⁷⁸

2.2 Školství

2.2.1 SVVŠ a ZDŠ ve Vimperku 1. máje

Zahajovací rada se konala 29. srpna 1969 a školní rok započal dnem 1. září. Jednotlivé třídy byly opět umístěny jak do hlavní budovy, tak i do budovy v parku, což byly třídy 1. stupně, šesté třídy a 7.D. Druhý stupeň, 1. ročník gymnázia a 2. ročník SVVŠ byly v hlavní budově. První stupeň navštěvovalo 298 žáků a na druhý stupeň chodilo 435 žáků. První ročník gymnázia měl 24 žáků a SVVŠ navštěvovalo 35 žáků. V tomto roce byly zřízeny třídy i pro žáky, kteří sice chodili do devítiletých základních škol, ale vyšli by ze 7. nebo 8. třídy. Pro ně byl obsah učiva zredukován tak, aby získali nejzákladnější znalosti z 6. až 9. třídy. Stejně jako každý rok, i letos čekala na žáky bramborová brigáda. Konaly se pravidelné třídní schůzky, ale i školení pro rodiče, např. o výchově. Hospitace probíhaly v režii ředitele školy, jen v listopadu proběhla velká prověrka výchovného využití učiva pracovníky OŠ v Prachaticích.⁷⁹

Stravovat se žáci mohli ve školní jídelně. Cena obědu byla 3,30 Kčs. V jídelně pracovalo 7 zaměstnanců a zapojovali se do soutěže školních jídelen, díky čemuž měli žáci na výběr ze dvou jídel denně a jídelna získala 22 % prémie. Ke kulturnímu vyžití sloužily různé kroužky, besedy (např. beseda s důstojníky Sovětské armády) a akce, kterých se škola účastnila. Další kulturní a sportovní vyžití nabízeli Pionýr a Junák, které navštěvovalo přes 130 dětí.⁸⁰

Školní rok 1970/1971 započal dle plánů, došlo však ke změně ředitele a jeho zástupce a to tak, že byl jiný ředitel pro ZDŠ a jiný pro gymnázium. Třídy byly opět rozděleny do hlavní budovy i do budovy v parku a celkově školu navštěvovalo 740 žáků. Tento rok žáky nečekala pouze bramborová brigáda, ale podíleli se i na úpravě stadionu TV Šumavan, kam chodili po celý rok. ROH, které plánovalo akce, se tento rok zaměřovalo především na akce politické, zejména na 50. výročí KSČ. K této příležitosti byla i výstava v Praze, kam chtělo ROH udělat zájezd, který se však neuskutečnil, neboť

⁷⁸ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Komise pro cikánské obyvatelstvo*, inv. č. 246, sign.I/24/30, kart. 20.

⁷⁹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola I. a střední všeobecně vzdělávací škola Vimperk 1945-1975*, č. 1, sign. I B 1. s. 307-310.

⁸⁰ Tamtéž. s. 312-313.

bylo málo přihlášených. Právě ROH muselo v tomto roce řešit kádrové otázky, kdy bylo několika členům doporučeno rezignovat. Poté začaly prověrky u učitelů, které vedl ředitel školy společně s KSČ. Následně se učitelé museli zúčastnit šesti přednášek a třech cvičení.⁸¹

Následující školní rok probíhaly volby, a právě v hlavní budově školy byla umístěna jedna z volebních místností. Při této příležitosti došlo k vyzdobení školy, jak fotografiemi, tak i výrobky žáků. Přestože byly třídy opět umístěny v parku i v hlavní budově, řešil se nedostatek učeben, protože rozděleným ředitelstvím ztratila škola některé učebny. Proto byly neustále zaplněné i odborné učebny (biologie, chemie). Na 28 učeben připadalo 688 žáků. Žáci se tento rok účastnili bramborových brigád, brigád v JZD a pomocných pracích na stadionu Šumavan. Stejně jako minulý rok, i letošní ročník podléhal kontrole ROH a KSČ. Kontrolovalo se, zda učitelé vyučují dle zásad vyplývajících z 14. sjezdu KSČ a konference o komunistické výchově. Na konci roku se žáci seznámili se sovětskými pionýry, kteří jim ukázali svou školu v Milovicích. Po této návštěvě se započalo s dopisovým přátelstvím, kdy si žáci navzájem psali dopisy v azbuce.⁸²

„V roce 1971 byla ustanovena funkce výchovného poradce, ve školním roce 1972/73 byla otevřena první sportovní třída se zaměřením na běh na lyžích. 70. léta jsou ve školství poznamenána normalizačním procesem, jímž KSČ upevňovala svou pozici. Do vyučovacího procesu vstupuje ideovost a stranickost, na škole vzniká nové místo placené skupinové vedoucí pionýrské organizace. Ve školním roce 1976/77 byla provedena rekonstrukce elektroinstalace v budově 1. stupně a přístavba stávající školní jídelny a kuchyně, v budově 1. máje byly vybudovány centrální šatny. V letech 1978 a 1979 byla opravena fasáda a střecha budovy 2. stupně, pro potřeby školní družiny a sportovních tříd získala škola budovu č. 182 (tzv. „rákosárna“). Na škole v tomto období pracovaly dva pěvecké sbory a divadelní soubor Boubínáček.“⁸³

⁸¹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola I. a střední všeobecně vzdělávací škola Vimperk 1945-1975*, č. 1, sign. I B 1. s. 315-328.

⁸² Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola I. a střední všeobecně vzdělávací škola Vimperk 1945-1975*, č. 1, sign. I B 1. s. 348-367.

⁸³ Základní škola T. G. Masaryka. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2006/2007* [online]. Vimperk [cit. 2021-4-28]. Dostupné z: <https://zstgmvimperk.cz/wp-content/uploads/2007/08/vz0607-zstgm.pdf>

2.2.2 II. ZDŠ Vimperk

Druhá základní devítiletá škola byla ve Vimperku založena již v roce 1961. Získala prostory pro první stupeň v budově podniku Armabeton a pro druhý stupeň v budově energetických závodů – bývalý Titěřův dům. Vyučování započalo 1. 9. 1961 a školu navštěvovalo 350 žáků a 15 pedagogů, škola měla 12 tříd. V roce 1967 ale přestaly být prostory dostačující, takže rada MěNV schválila, aby vznikla nová budova pro II. ZDŠ. Se zemními pracemi se začalo již na podzim roku 1968 a v roce 1973 se už stěhoval nábytek. Roku 1974 na jaře se ještě dokončovaly úpravy v okolí areálu, ale už v červnu se mohla začít využívat tělocvična a sportovní hala. Slavnostního otevření se škola dočkala 27. 8. 1974 v celkovém nákladu 22 miliónů korun. Během její existence se škole změnil název třikrát a v současné době nese název Základní škola Vimperk, Smetanova 405.⁸⁴

V 70. letech spolupracovala škola s několika závody, z toho dlouhodobě to byly Tiskárny Stráž. Ve školním roce 1973/1974 obnovila smlouvu s vojenským útvarem 9375, který vybudoval pionýrskou klubovnu a společenskou místnost, a téhož roku uzavřela nově smlouvu s JZD Boubská, kam žáci docházeli na výpomoc při sběru kamení a JZD zase přiváželo hnůj na školní pozemek.⁸⁵

Ve školním roce 1974/1975 navštěvovalo druhou základní školu 487 žáků, kdy na prvním stupni bylo 11 tříd a na druhém stupni 10 tříd. Přes 80 % žáků navštěvovalo pionýrskou organizaci a 106 žáků docházelo do TJ Šumavanu na kopanou, tenis, lyžování, cyklistiku a házenou. Při škole byla jako jedna z prvních založena i ZO SSM, kde se sdružovali mladí učitelé, kteří chtěli spolupracovat s pionýry a vést je k dělnické a technické práci.⁸⁶

V říjnu následujícího školního roku došlo k výměně ministra školství ČSR a téhož dne uspořádala PO skupinové shromáždění v tělocvičně školy. Patronát nad ním převzal SSM učitelů, který také přichystal výzdobu. Při shromáždění se projednala zpráva za minulý rok a ohlásil se plán na rok následující. Při této příležitosti byli vyhlášeni i výherci soutěže o sběr léčivých bylin, jimž byly předány knižní odměny. Během roku se škola zúčastnila mnoha akcí, ale nejlepší ohlas měl den ČSLA, kdy s žáky besedovali

⁸⁴ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola I. a střední všeobecně vzdělávací škola Vimperk 1945-1975*, č. 1, sign. I B 1. s. 320-376.

⁸⁵ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola Vimperk II. 1961-1974*, č. 1, sign. I B 1. s. 103.

⁸⁶ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola Vimperk II. 1974-1987*, č. 1, sign. I B 1. s. 3-15.

vojáci. Žáky zajímal běžný život vojáků, jejich výcvik a zbraně. To vedlo k založení zájmového branného kroužku a do budoucna se uvažovalo ještě o tělovýchovné akademii, kterou si měli na starost vzít učitelé ze ZO SSM. Oslavy VŘSR oslavila škola velkou výstavou, kde figurovaly hlavně dopisy žákům od sovětských pionýrů a sovětské knihy spojené s prodejem. V dubnu roku 1976 se konalo otevření parku Osvobození, což byl nově vybudovaný park pro Vimperské obyvatelstvo, a žáci ze všech škol se podíleli na slavnostním programu.⁸⁷

Hned na začátku školního roku 1976/1977 se žáci účastnili výstavy Země živelky v Českých Budějovicích, aby se seznámili s rozvoje zemědělské techniky. Pedagogičtí pracovníci museli na školení o bezpečnosti a hygieně práce, následně na předvolební besedu předsedy MěNV a v říjnu na školení ideově politického vzdělávání, které vycházelo z XV. sjezdu KSČ. V tomto školním roce nechala škola opravit střechu v celém pavilonu v nákladu 120 000 Kčs, přičemž peníze uvolnil fond pro pohraničí a práce probíhaly v letních měsících.⁸⁸

Ve školním roce 1978/1979 měla škola pro druhý stupeň otevřených pouze 7 tříd, pro první stupeň stále 10 tříd a školní družina měla 5 tříd. Celkově do školy docházelo 465 žáků. V září byla na škole ustanovena první brigáda socialistické práce, kde se 7 pracovních kuchyně zavázalo ke zlepšení pestrosti jídel ve školní kuchyni, zvýšení hospodárnosti a zlepšení pracovního prostředí. Kvůli tomu musely absolvovat školu socialistické práce, zapojit se do komisí MěNV a uspořádat dvě exkurze do jiných školních jídelen. V únoru 1979 uzavřela škola smlouvu s lesním závodem Vimperk, což mělo vést k seznámení žáků s technikou práce v lese, pochopení významu lesů a k péči o ptactvo a zvěř v zimě.⁸⁹

2.2.3 SEŠ – Střední škola ekonomická

Před začátkem školního roku 1969/1970 byli učitelé vyzváni k hlídání klidu na škole. Hlídat měli zejména kolem 21. srpna, aby upozornili na jakékoliv aktivity týkající se vzpomínky na předchozí rok. Učitelé avizovali nějaké plakáty, avšak k žádným velkým akcím nedošlo. Porada se konala 29. srpna a vyučování započalo klasicky

⁸⁷ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola Vimperk II. 1974-1987*, č. 1, sign. I B 1. s. 24-37.

⁸⁸ Tamtéž. s. 42-49.

⁸⁹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola Vimperk II. 1974-1987*, č. 1, sign. I B 1. 52-78.

1. září 1969 bez nějakých problémů. Školu navštěvovalo 222 žáků denního studia, 14 žáků dálkového studia a 14 žáků večerního studia.⁹⁰ Pro řádné vyučování byla na školu povolána inspektorka, která měla k vyučování mnoho připomínek, týkajících se především úrovně výchovné práce. Jejím cílem bylo vyučování zaměřené na marxismus-leninismus a proletářský internacionalismus.⁹¹ Vzhledem k odchodu velkého množství učitelů museli na škole vyučovat učitelé z jiných škol a SEŠ nedokázala sehnat dostatek učitelů ani do dalšího pololetí. Výuku narušila chřipková epidemie, kvůli které došlo k prodloužení zimních prázdnin, avšak žáci nakonec přišli o prázdniny pololetní. K radosti žáků však chřipkové prázdniny nezasáhly jediný připravovaný maturitní ples a následně ani oslavy, kterých se škola účastnila. Jednalo se hlavně o oslavu 100. výročí narození V. I. Lenina a 25. výročí osvobození ČSR.⁹²

Ve školním roce 1970/1971 dochází k obměně vedení školy, a to jak ředitele, tak i jeho zástupce. Vnitřní systém je také změněn a příčinou byl přechod SVVŠ, která se mezitím přejmenovala na gymnázium, pod jednotné vedení. Tím se název střední školy ekonomické mění na SEŠ a Gymnázium Vimperk. Gymnázium čítá 4 ročníky. Pro takto velký počet studentů a tříd muselo být gymnázium rozmístěno do různých budov po městě. To způsobovalo komplikace nejen studentům, ale i učitelům, kteří se museli přesouvat.⁹³ Celkově tedy škola využívala 3 budovy.⁹⁴ Na počátku školního roku proběhlo první kolo prověrek učitelů nestraníků, druhé kolo se konalo před Vánocemi a obě kola byla hodnocena kladně pro prověřované. Výročí 50. založení KSČ škola nijak zvlášť neslavila, žáci pouze navštívili film *Policejní hrdina* a odpracovali o něco více brigádnických hodin.⁹⁵ Ke konci roku čekalo žáky celostátní setkání mládeže na Šumavě. Toho se zúčastnilo 3 000 žáků a jednalo se o turistické cesty, na kterých

⁹⁰ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959–1977.* s. 163-175.

⁹¹ PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997.* Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 16.

⁹² Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959–1977.* s. 176-190.

⁹³ PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997.* Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 17.

⁹⁴ Kolektiv vyučujících G a SOŠe Vimperk. *75 let Obchodní akademie a Gymnázia ve Vimperku.* Vimperk: S-tisk Vimperk, 2011. s. 10.

⁹⁵ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959–1977.* s. 191-213.

na žáky čekaly besedy s členy strany, příslušníky armády, pohraniční stráží, představiteli NV, pracujícími v závodech a JZD.⁹⁶

Před začátkem dalšího školního roku se museli učitelé účastnit pedagogické konference v Prachaticích, kde zazněly úkoly pro konsolidaci školství pro rok 1971/1972.⁹⁷ Normalizační proces neobešel ani školství, a když STB zadržela korespondenci jednoho z učitelů, který v dopise vyjadřoval nesouhlas s okupací republiky Sovětskými vojsky, byl okamžitě propuštěn a zároveň nemohl následně získat jakoukoliv jinou práci v celém okrese. Tomuto tlaku intenzivní ideologizace a politizace byla škola a společnost vystavena po celá sedmdesátá léta. Každý rok slavila akce spjaté s KSČ a SSSR, besed, prohlášení, politických školení a podobně.⁹⁸ Mezi takové akce patřily oslavy VŘSR, oslavy února, májové oslavy a celostátní setkání mládeže. V tomto roce se však ještě konaly volby do zastupitelských orgánů a při této příležitosti vyšel článek o SEŠ a Gymnáziu Vimperk v Jihočeské pravdě⁹⁹: „*Vimperskou střední ekonomickou školu za posledních sedm let opustilo celkem 224 abiturientů s maturitou a 219 absolventů dvouleté ekonomické školy. Z těch 443 středně odborných sil zůstala většina věrná pohraničí. SEŠ Vimperk tak velkou měrou přispěla ke stabilizaci odborných kádrů i obyvatelstva v pohraničních oblastech (...)*“¹⁰⁰

Ve školním roce 1972/1973 získala škola konečně nový pavilon, který byl hned vedle budovy SEŠ. Tam doposud stál starý dům, který musel být před počátkem stavby zdemolován, což se uskutečnilo v květnu 1973 a následně se mohlo začít s výstavbou nového pavilonu.¹⁰¹ Budovu jako přístavbu stavělo učňovské učiliště ve Vimperku a náklad byl 1,5 milionů Kčs, financoval ho fond vládní pomoci pohraničí.¹⁰²

⁹⁶ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Přílohy ke kronice*, inv. č. 547, sign. D/1, kart. 122.

⁹⁷ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959–1977*. s. 223

⁹⁸ PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997*. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 17.

⁹⁹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959–1977*. s. 224-226.

¹⁰⁰ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Přílohy ke kronice*, inv. č. 547, sign. D/1, kart. 122.

¹⁰¹ PROKOPOVÁ, Hana *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997*. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 18.

¹⁰² Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959–1977*. s. 275.

Další školní rok tak musí studenti plnit bramborovou brigádu i za studenty zednického učiliště, kteří v rámci svých odborných praxí stavěli nový pavilon pro gymnázium. Již v prosinci se podařilo dokončit hrubou stavbu a plně dokončen byl pavilon 2. listopadu roku 1974 a celkový náklad činil 2 miliony Kčs. V budově tak vznikl prostor pro čtyři třídy gymnázia, učebny odborné (chemie, biologie, fyzika) a v další výstavbě následně ještě laboratoře.¹⁰³

Ve školním roce 1975/1976 byla nejdůležitější akcí pro studenty Manifestace k Mezinárodnímu dni studentstva u příležitosti 30. výročí uzavření českých vysokých škol v listopadu 1939 nacistickými úřady. Manifestace se konala pod záštitou OV ČSPB v sále kina ve Vimperku. Rokem 1976 vygradovala úspěšnost sportovců při škole, kteří měli velké úspěchy zejména v lyžařské disciplíně. Vzhledem k tomu se rada školy shodla na budoucím založení sportovní třídy.¹⁰⁴ Sportovní třída pak byla založena již počátkem dalšího školního roku, přičemž hlavní specializací byl běh na lyžích. Sportovní třídu si vzala na starost učitelka, která vedla lyžaře po celá sedmdesátá léta, a žákům tak odpadla odpolední výuka, místo které museli na trénink. S tím se pojila i individuální příprava každého jedince a následně výjezdy na Churáňov dvakrát týdně. Právě kvůli těmto výjezdům musela škola zakoupit auto, které sloužilo právě k převozům studentů nejen na trénink, ale také na závody. Učivo museli následně konzultovat individuálně s učiteli.¹⁰⁵ Rok 1976 byl úspěšný nejen z hlediska sportu, ale i kultury. Žáci SEŠ vyhráli 1. a 3. místo v celostátní znalostní soutěži „Co víš o SSSR“¹⁰⁶ a první místo v soutěži psaní strojem „O nejlepší písárku“.¹⁰⁷

Rok 1976/1977 byl pro školu opět úspěšný především v zimních sportech. Gymnázium zahájilo pokus o experimentální lyžařské gymnázium, které doposud existovalo pouze v Krkonoších a které mělo vytvořit lepší podmínky pro trénink dorostenců na lyžích a běžkách. Tento „experiment“ se rychle roznesl po okolních městech a do Vimperka začali dojíždět i studenti z jiných okresů. Trénink poté probíhal místo odpoledního

¹⁰³ PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997*. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 18.

¹⁰⁴ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959-1977*. s. 360-370.

¹⁰⁵ PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997*. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 18-19.

¹⁰⁶ Soutěž, jež se konala na počest československo-sovětského přátelství. Nejčastějšími organizátory akcí na počest přátelství byly členové Svazu československo-sovětského přátelství.

¹⁰⁷ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959-1977*. s. 379-382.

vyučování na Churáňově a žáci si látku doplňovali například na ranních doučovacích hodinách.¹⁰⁸ Žáci experimentálního gymnázia měli tedy ke čtyřem základním hodinám tělesné výchovy a dvěma hodinám sportovních her ještě navíc pět hodin sportovní přípravy a v zimní sezoně jim odpadlo odpolední vyučování. Každé úterý a čtvrtek jezdili na Churáňov a 21 dnů věnovali výcvikovým táborem.¹⁰⁹ V roce 1976 zahájili spolupráci gymnázium a svazáci z patronátního vojenského útvaru. Na podzim připravili vojáci třídní soutěžní program, ve kterém se testovaly především znalosti o SSSR, a to historii, zeměpis, kulturu, politiku i sport. Program byl doplněn i ukázkami společenských tanců. Na oplátku byli vojáci pozváni na společenský večer a soutěž „Co víš o SSSR“.¹¹⁰ Škola se zúčastnila mnoha soutěží a olympiád, avšak svou pozornost tento rok věnovala především sportovním aktivitám, a to především běhu na lyžích, při kterém se zapojila i do závodů v Novém Městě, kde několik žáků zaznamenalo úspěchy. Nejvíce se však vyznamenali žáci v závodech na Zadově.¹¹¹

Na počátku 70. let vznikl Socialistický svaz mládeže, který postupně získával stále lepší postavení, a právě v druhé polovině tohoto desetiletí byl na školy kladen požadavek těsnější spolupráce s tímto svazem, neboť svaz mohl údajně pomoci se zajišťováním studijní morálky a řešením výchovných úkolů.¹¹²

Ve školním roce 1977/1978 se žáci zúčastnili exkurze do okolí Českých Budějovic, aby si mohli prohlédnout Den jihočeské vesnice na výstavě Země živitelka. V listopadu se žáci zapojili do průvodu k 60. výročí VŘSR, ke kterému vyrobili transparenty s hesly vztahujícími se k slavnému výročí. Při této příležitosti bylo slavnostně předáno veřejnosti nové autobusové nádraží. Stejně jako v jiných školách, i SEŠ se musela zavázat k ideově výchovné činnosti, kdy se učivo mělo zaktualizovat podle marxisticko-leninského světového názoru. Cílem bylo odradit žáky od kapitalismu, dosvědčuje to článek jedné z učitelek:

„Dnešní mládež nemá s kapitalismem vlastní zkušenosti. Antikomunistické centrály jí proto věnují největší pozornost. Domnívají se, že snáze uvěří jejich lžím. Boj proti

¹⁰⁸ Tamtéž. s. 412.

¹⁰⁹ PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997*. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 18-19.

¹¹⁰ ZD.Jungvirt, 7.12., Hraničář (kronika SEŠ s. 415)

¹¹¹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959-1977*. s. 422-424.

¹¹² Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959-1977*. s. 432.

nepřátelským názorům může být úspěšný jen tehdy, když každý komunista bude aktivním bojovníkem za naši politiku a bude aktivně vystupovat proti všem projevům antikomunismu ve svém bezprostředním okolí.“¹¹³

V lednu ve školním roce 1978/1979 se škola potýkala s problémy se zásobováním paliv kvůli prudkému poklesu teplot. Proto musela vyhlásit prázdniny a konec pololetí se přesunul na 16. února 1979. Tento rok se ale nesl i ve znamení oslav, neboť Vimperk slavil 500 let od povýšení na město. Oslavy se konaly po dva dny koncem června.¹¹⁴

2.2.4 Zvláštní škola ve Vimperku

Ve školním roce 1969/1970 se zvláštní škola rozrostla o jednu třídu, byla tedy trojtřídní. Třetí třída byla provizorně umístěna v prostorách bývalé pivovarské klubovny na půdě. Příjem žáků měl na starosti ředitel, přičemž do výuky se hlásili i romské děti, tudíž musel provést kontrolu v jejich domovech, aby zjistil, v jaké situaci děti jsou. Problémem bylo hlavně to, že chodili do školy špinaví, v nedostatečném oblečení a častokrát i zavšivení. Učitelé nosili do školy pro tyto případy oblečení a obuv po svých dětech. Ředitel následně zpracovával výchovný i vyučovací plán. Žáci se, stejně jako ostatní, účastnili všech oslav a některých soutěží.

Pro rok 1970/1971 hledala škola místo, kde by mohla zřídit i čtvrtou třídu, načež se uvolnilo místo v budově ODPM¹¹⁵, která byla však vzdálena škole, proto byla vhodná především pro žáky, kteří dojížděli až z Horní Vltavice. V tomto roce měla škola celkem 52 žáků. S přibývajícím počtem žáků ale započalo zhoršování hodnocení školy. Naráželi na to především učitelé z jiných škol, kteří na zvláštní škole vypomáhali s některými předměty. Po první klasifikační poradě v listopadu 1970 bylo konstatováno, že má škola velké problémy s kázní a prospěchem žáků. Následně na to došlo ke změně ve vedení, avšak zdroje neuvádí příčinu.¹¹⁶ Z vyprávění Jana Tůmy bylo následnou sankcí to, že se žáci nemohli účastnit některých kulturních akcí, které měla v režii škola.¹¹⁷ Přesto však mohli podniknout školní výlet do Prahy, na který si žáci vydělávali sami

¹¹³ Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1977-1978.*

¹¹⁴ Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1978-1981.*

¹¹⁵ Budova ODPM se nacházela v Kaplicích u Lenory.

¹¹⁶ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Zvláštní škola Vimperk 1967-1985.* s. 11-17.

¹¹⁷ Podle vyprávění pamětníka Jana Tůmy. Jan Tůma uvedl, že i na základních školách hrozili učitelé žákům, že jestli budou mít tak špatné kázeňské a prospěchové výsledky, nebudou moci na akce, stejně tak, jako žáci ze zvláštní školy.

na zemědělských brigádách, nechyběli ani na kulturním programu na počest československo-sovětského přátelství.¹¹⁸

Problémy s kázní se nelepšily ani v následujícím školním roce. Problémoví byli zejména dva studenti, přičemž jeden z nich reagoval velmi agresivně a impulsivně, nedokázal se ovládat a do školy docházel velmi málo, neboť údajně neměl na zaplacení žakovské jízdenky. Druhý žák, který také neměl dobrou docházku, se dopouštěl na spolužácích násilných činů, které byly vyhodnoceny jako šikana. Jeden ze studentů se o něco později dostal až k soudnímu řízení. O dalších postupech školy není žádná zmínka. Dalším problémem bylo umístění jedné ze tříd, která měla učebnu na náměstí, což znemožňovalo styk učitelů, ale také problémy s dodržáním limitu pro obědovou pauzu, neboť od jídelny to bylo 15 minut chůze. Škola neměla k dispozici ani žádnou větší místnost, kde by se mohly konat společné akce. Problém se tak řešil stavbou nové školy na sídlišti, kam by se zvláštní škola mohla přestěhovat do dvou let.¹¹⁹

Ve školním roce 1972/1973 čítala škola již 59 žáků se stále stejným počtem tříd, přičemž 21 žáků bylo romského původu. Škola musela neustále řešit kázeňské přestupky, a v tomto školním roce především kouření. Až v následujícím školním roce se mohly některé problémy stabilizovat, neboť škola získala nové prostory ve škole na sídlišti, kde dostala k dispozici 5 tříd, kapacitně mnohem přijatelnějších, než měla doposud. Třídy se ale nenacházely v jedné budově.

V roce 1974/1975 docházelo do zvláštní školy 60 dětí, z toho 40 dětí dojíždělo a nově mohli žáci docházet také do jednoho oddělení školní družiny. Přestěhování vedlo ke zlepšení situace a stability, žáci se podíleli například na vánoční besídce, připravovali výzdobu na 30. výročí osvobození Československa a mohli se ve škole konat různé besídky. Například to byla besídka se členem SPB, který popisoval osvobození Československa. Pro tento školní rok opustilo školu 9 absolventů, z čehož většina pokračovala do učebních oborů a zbytek rovnou do práce.¹²⁰

Školní rok 1975/1976 měl být průlomovým v řešení problémů s absencí žáků především romského původu. Byly pořádány besedy a společné schůzky s matkami romských dětí.

¹¹⁸ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Zvláštní škola Vimperk 1967-1985*. s. 18.

¹¹⁹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Zvláštní škola Vimperk 1967-1985*. s. 20-26.

¹²⁰ Tamtéž. s. 27-38.

Ty se ale postupem času ukázaly jako neefektivní a prvotní zájem matek postupně polevoval. Následně učitelé chodili ve svém volnu do rodin, které se nedostavovaly na schůzky, aby rodiče informovali o průběhu studia a kázně jejich dětí. Kázeň byla stále hlavním problémem, proto město schválilo, že zvláštní škole připadne budova RČB, jen co se v ní dodělá elektrické topení.¹²¹

Rok 1977/1978 měl své špatné chvíle, a to především kvůli tragické nehodě jedné z žákyň, kterou srazilo po cestě do školy auto. Následně na to museli žáci absolvovat besídky o dopravní výchově. Úspěchy zaznamenala škola v různých krajských soutěžích – například první místo ve sběru odpadových surovin. Tento úspěch otiskly v novinách i „Vimperské aktuality“¹²²:

„Vimperská zvláštní škola dobře reprezentovala své město, když její žáci vyhráli celokrajskou soutěž ve sběru odpadových surovin. Získali tak odměnu 2 000 Kč, za které se podívali na výlet do Prahy. Chlapci a děvčata zvláštní školy zvítězili letos i na olympiádě všech zvláštních škol okresu Prachatice, která se pořádala ve Vimperku.“¹²³

Přesunu do nové budovy se škola dočkala ve školním roce 1978/1979. Nová zvláštní škola se od tohoto roku nacházela v ulici 1. máje, k dispozici měla 5 moderně vybavených tříd, dílny, sborovnu, tělocvičnu a další místnosti, které mohla využívat.¹²⁴ Do školy docházelo 66 žáků, kteří mohli navštěvovat i dvě oddělení školní družiny. Budova RČB doposud sloužila potřebám druhého stupně ZDŠ a v posledním roce zde měla prostory i školní družina. První rekonstrukce budovy byly zahájeny v roce 1976 a původní rozpočet byl stanoven na 100 000 Kč, přičemž nebyl úplně vyčerpaný. Ačkoliv se již škola do budovy přestěhovala v roce 1978, plánovalo město ještě opravy fasády, nainstalování rozhlasu a doplnění vybavení do místností.¹²⁵ Na závěrečném pedagogickém hodnocení v červnu 1979 se učitelé shodli, že nové prostředí má dobrý vliv na kázeň žáků a prospěch byl 4x lepší než předchozí rok.¹²⁶

¹²¹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Zvláštní škola Vimperk 1967-1985*. s. 39-45.

¹²² Tamtéž. s. 46-55.

¹²³ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Přílohy ke kronice*, inv. č. 547, sign. D/1, kart. 122..

¹²⁴ Tamtéž.

¹²⁵ Tamtéž.

¹²⁶ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Zvláštní škola Vimperk 1967-1985*. s. 63.

2.2.5 Mateřská škola Klostermannova

Mateřská škola otevřela ve školním roce 1969/1970 opět 4 třídy, v každé z nich bylo zapsáno 30 dětí, a tak měla školka 120 dětí celkem. V září dokončila školka výstavbu malé chaty na zahradě v nákladu 20 000 Kčs a ve stejném obnosu nakoupila i nové hračky, například nové kočárky, panenky, piana, a na zahradu rozkládací slunečníky i zahradní nábytek. Během celého školního roku se konalo 5 pedagogických porad, dvě schůze se SRPŠ a navázala se spolupráce se základními školami.

Po další léta si školka udržovala plný počet dětí, na konci sedmdesátých let navštěvovalo školku dokonce 140 dětí. Během společenských akcí ve Vimperku se buď zapojovala školka výzdobou, vystoupením pěveckého sboru nebo se zapojily nejstarší děti, které chodily například na besedy s vojáky. Všechny učitelky se musely zavázat ke komunistické výchově a ve školním roce 1972/1973 se novou výchovnou složkou stala ještě výchova dopravní, pro kterou si školka vytvořila pomůcky. Výchovu o dopravě zařazovala především do tělesné výchovy a pobytu venku. Ve spolupráci s lesnickou školou bylo na zahradě vysazeno 60 lesních stromků, kvůli zajištění stínu, avšak ne všechny se ujaly. Během celých sedmdesátých let spolupracovala školka především se dvěma závody, a to s vojenským útvarem a tiskárnou Stráž. Pro děti ve věku 5 až 6 let byla klíčová spolupráce s učitelkami prvních tříd základních škol. Pro tyto děti bylo zřízeno přípravné oddělení pro děti předškolního věku. Ve druhé polovině sedmdesátých let byla zavedena ve spolupráci s TJ Šumavanem cvičení „Rodiče a děti“, které se stalo součástí Spartakiády.¹²⁷

2.2.6 III. mateřská škola

III. mateřská škola ve Vimperku byla zřízena v roce 1976 z důvodu přeplněnosti ostatních mateřských škol. Město mělo ale v té době málo stavební kapacity, proto se využily volné třídy II. ZDŠ, kam šlo umístit 50 dětí. Kvůli novému provozu mateřské školy se muselo část poschodí vybavit novým nábytkem a zdokonalit drobnými stavebními úpravami. Ve školce probíhaly každoročně vánoční besídky, slavil se Mezinárodní den dětí, 1. máj, Mezinárodní den žen. Podnikaly se různé výlety a děti se účastnily i branného cvičení ve spolupráci se ZDŠ. Školka spolupracovala i s vojáky, kteří dělali dětem různé besedy, a s VB, kteří pro ně organizovali program na duben, což byl měsíc bezpečnosti. V roce 1978 navázala mateřská škola družbu

¹²⁷ Archiv Mateřské školy Vimperk, Klostermannova 365, *Kronika školy 1968-1984*.

s podobnou školou v Prachaticích, při které mělo docházet k výměně výchovných plánů a zkušeností. Rok 1979 se zase nesl ve znamení Mezinárodního roku dítěte, při němž podnikaly školky s dětmi různé výlety, soutěže a besedy.¹²⁸

2.2.7 Stručné změny ve školství ve Vimperku v 70. letech

V roce 1972 zřídila I. ZDŠ sportovní třídy, které se orientovaly na běh na lyžích.

Roku 1974 vznikla nová základní devítiletá škola, ve které byla umístěna II. ZDŠ. Budování školy stálo 22 milionů korun a byla zde vytvořena síň tradic, která mapovala především život Klementa Gottwalda, a síň branné výchovy. Téhož roku získalo gymnázium novou budovu se čtyřmi třídami a internáty pro studenty, kteří dojížděli.¹²⁹

Zemědělské odborné učiliště nabízelo pro žáky devítiletých základních škol obory zemědělec–mechanizátor (pro chlapce, 2 roky studia), chovatelka hospodářských zvířat (pro dívky, 3 roky studia) a traktorista–mechanizátor (pro chlapce, 3 roky studia). Zároveň mohli učni získat i řidičský průkaz na traktor, svářečskou zkoušku a dívky se učili vařit, šít a práci v domácnosti.¹³⁰

Od roku 1975 přestala ve Vimperku fungovat lesnická mistrovská škola, místo ní bylo zřízeno lesnické odborné učiliště.

Od roku 1976 se zaváděl nový vzdělávací program, základní škola devítiletá se změnila na základní školu, kterou navštěvovali žáci osm let, avšak povinná byla desetiletá školní docházka. To mělo umožnit žákům přechod z osmé třídy základní školy na různé druhy středních škol nebo na střední odborná učiliště.

V roce 1976 v budovách II. ZDŠ vznikla III. mateřská škola, kterou navštěvovalo padesát dětí. V tom samém roce se ve Vimperku otevřelo experimentální lyžařské gymnázium, jež bylo zaměřeno na běh na lyžích.

¹²⁸ Archiv Mateřské školy Vimperk, Mírová 442, *Kronika III. mateřské školy ve Vimperku 1976-1990*.

V současnosti spadá mateřská škola Mírová 442 pod mateřskou školu Klostermannova 365.

¹²⁹ JOHN, Josef. *Vimperk: město pod Boubínem*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, 1979. s. 386-387.

¹³⁰ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Přílohy ke kronice*, inv. č. 547, sign. D/1, kart. 122.

V září roku 1978 se zvláštní škola přesunula do nových budov, ve kterých měla konečně vhodné podmínky k výuce. Od listopadu v roce 1978 mohli žáci navštěvovat školní družinu ZDŠ Československo-sovětského přátelství.¹³¹

2.3 Sport

Fotbal i hokej měli ve Vimperku dlouholetou tradici. Pro hokejisty se v roce 1971 dokončila stavba zimního areálu s umělou ledovou plochou, čímž se Vimperk stal čtvrtým městem v Jihočeském kraji, který umělou ledovou plochou disponoval.¹³² Následující rok se rekonstrukce dočkala i hala, která se začala zastřešovat, a pro diváky vybudovalo město restauraci s názvem Restaurace Stadion. Nejúspěšnější sezonu zaznamenal hokej v letech 1978-1979, kdy družstvo skončilo na 2. místě, a tým postoupilo do I. NHL.¹³³

Fotbal zaznamenal nejúspěšnější sezonu v letech 1970-1971, kdy se mužstvo díky řadě vítězství dostalo až do krajského přeboru.¹³⁴

Novým sportem, jehož se mohli vimperští obyvatelé účastnit, byl basketbal. Až v roce 1975 proběhla první schůze ohledně vytvoření oddílu košíkové, která doposud v Prachaticích nebyla. Prostory pro basketbal poskytla škola ekonomická a finanční zázemí zajistil TJ Šumavan. Zpočátku neměl basket příliš velkou oblibu, protože z počátečních čtrnácti členů dokončilo sezonu pouze sedm z nich, a až během následující sezony vzrostl počet členů na deset osob. Od roku 1976 využíval oddíl tělocvičnu ve II. ZDŠ a tentýž rok se zúčastnil krajské soutěže. Výsledky ale nebyly příliš dobré, oddíl se potýkal s požadavky na kvalifikované trenéry, takže do další sezony nastoupil až v 80. letech.¹³⁵

Druhým sportem, který byl v sedmdesátých letech novinkou, se stal motokros. Motokrosové závody uskutečnilo město Vimperk v roce 1973 a závod mohli občané

¹³¹ JOHN, Josef. *Vimperk: město pod Boubínem*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, 1979. s. 386-387.

¹³² Státní okresní archiv Prachatic, fond Spisový materiál, *Přílohy ke kronice*, inv. č. 547, sign. D/1, kart. 122.

¹³³ *Oficiální stránky hokejového klubu: HC Vimperk* [online]. 2012 [cit. 2021-5-3]. Dostupné z: <http://www.hcvimperk.cz/index.php/historie-vimperkeho-hokeje.html>.

¹³⁴ JOHN, Josef. *Vimperk: město pod Boubínem*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, 1979. s. 430.

¹³⁵ <https://bkvimperk.webnode.cz/>

pozorovat živě v televizi po celé ČSSR. Místem pro závod byla zvolena Vimperská rokle, která je známá svým nerovným terénem a velkým sklonem.¹³⁶

Jak jsem již zmínila v podkapitole o školství, největší rozkvět v sedmdesátých letech zažívalo zimní lyžování. To zapříčinil vznik sportovních tříd při gymnáziu v roce 1972. V prvním roce nastoupilo do třídy čtyřiadvacet dětí, a protože běžecké lyžování spadalo pod státní program, díky čemuž dostávali dotace milion korun na rok, měli k dispozici veškeré vybavení v podobě lyží, holí a bot. Díky své poloze blízko zimního areálu Zadov měli vimperští lyžaři dobré podmínky k tréninkům a během následujících let se dočkali i mnoha výborných umístění. To zapříčinilo, že do oddílu přijížděli i žáci a absolventi z okolí a vimperské běžecké zimní lyžování získalo tak velké jméno, že se během celých 80. a 90. let konal ve Vimperku biatlon.¹³⁷

2.3.1 Tělovýchovná jednota ŠUMAVAN Vimperk

Tělovýchovná jednota zodpovídala za rozvoj sportovních aktivit ve městě a spadaly pod ní sportovní oddíly, které mohli obyvatelé navštěvovat. V sedmdesátých letech sdružovala kolem 1 200 členů, z toho byla více než polovina mládež. Mezi sporty, které mohli navštěvovat, patřilo lyžování, lední hokej, kopaná, házená, tenis, zápas, lední metaná, turistika, cyklistika, odbíjená, košíková, bruslení a šachy. K tomu mohli využívat haly při II. ZDŠ, zimní stadion, tenisové kurty, hřiště na házenou a kopanou a atletickou dráhu. Ve Vimperku nebylo možné využívat plavecký bazén pro sportovní tréninky. Jednota se starala i o rozpočet. Například v roce 1974 představovaly výdaje na tělovýchovu a sport 1 100 432 Kčs. Pro sedmdesátá léta dosáhla jednota Šumavan Vimperk výstavby zimního stadionu, postavení kabin se zařízením v areálu oddílu tenisu, položení gumo-asfaltového povrchu na hřišti házené, rekonstrukce šaten na hřišti kopané, vybudování turistického střediska Hajná hora, úpravy sportovního areálu.¹³⁸

2.4 Průmysl

Vimperk byl, dá se říci, průmyslovým městem. Nalezli bychom zde mnoho podniků, z nichž nejdelší tradici držely tiskárny, které vydávaly nejen klasický tisk, ale také například malé formáty věnované poezii, vázanými v kůži a s ilustracemi známých

¹³⁶ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Přílohy ke kronice*, inv. č. 547, sign. D/1, kart. 122.

¹³⁷ Soukromý archiv. *Oddílová kronika Ski klub Šumava*.

¹³⁸ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Tělovýchova a sport 1952-1985*, č. 530, sign. XVI/19, kart. 118.

výtvarníků Československa a poté sklárny, které ačkoliv byly od šedesátých let pod Sklárnami Bohemia se sídlem v Poděbradech, měly ke konci sedmdesátých let na 80 zaměstnanců, kteří se věnovali broušení skla. Závody měly těžké postavení, sice sídlily ve Vimperku, ale řízeny byly odjinud. Pro ČSAD byly vytvořeny nové tratě, a to především přímé spojení s Prahou, Českými Budějovicemi, Plzní a Brnem. Díky tomu mělo ČSAD k dispozici třicet autobusů.¹³⁹ V roce 1971 byl také naposledy reorganizován lesní závod. Do této doby fungovaly organizace LZ Prameny Vltavy a LZ Boubín, od nyní byl ve Vimperku lesní závod Vimperk a LZ Boubín byl rozdělen mezi LZ Prachatice a LZ Vimperk.¹⁴⁰

2.4.1 Šumavan

Své dobré jméno si podržel i Šumavan, který se díky velké výrobě v sedmdesátých letech dočkal v roce 1980 rozšíření, a tak podnik držel monopol na výrobu pyžam. Své výrobky exportoval i na západ. Do osmdesátých let v něm pracovalo již 360 zaměstnanců. Šumavan se nacházel ve čtyřpodlažní budově s novou jídelnou, kuchyní a vlastní mateřskou školkou. Na další léta naplánovali také vznik zařízení pro učně. Zaměstnanci mohli posílat své děti do pionýrského tábora v Kubově Huti, který spadl pod závod. Roku 1979 slavil podnik třicet let své existence, a při této příležitosti vytvořil kulturní program ve společenském domě.¹⁴¹

2.4.2 Mykoprodukta Vimperk

Úspěch měl i podnik Mykoprodukta Vimperk, který se specializoval na šípkový čaj, bylinné víno s bublinkami, kompoty z ovoce apod. a zaměstnával 50 lidí.¹⁴² Podnik vznikl již v roce 1965 z bývalé Jihočeské Fruty, čímž se výroba doplnila o zpracování hub. Díky modernizaci, koupi balících strojů a stavbě nového skladu byl podnik na počátku sedmdesátých let produktivnější o 40 %. V následujících letech ale poptávka po výrobcích z hub klesala. Úspěch měly pouze houby sušené, které se vyvážely do zahraničí, a proto se Mykoprodukta začala specializovat převážně

¹³⁹ Historie a současnost podnikání na Prachaticku a Vimpersku. [historickou část zpracoval kolektiv autorů Pavel Fencel, Roman Kozák] Zpráva: *Zlatá stezka. Sborník Prachatického muzea*. (2005-2006 [vyd. 2006]). ISBN:80-86699-11-0. s. 69-71.

¹⁴⁰ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Přílohy ke kronice*, inv. č. 547, sign. D/1, kart. 122.

¹⁴¹ JOHN, Josef. *Vimperk: město pod Boubínem*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, 1979. s. 337-338.

¹⁴² Historie a současnost podnikání na Prachaticku a Vimpersku. [historickou část zpracoval kolektiv autorů Pavel Fencel, Roman Kozák] Zpráva: *Zlatá stezka. Sborník Prachatického muzea*. (2005-2006 [vyd. 2006]). ISBN:80-86699-11-0. s. 69-71.

na ovocné a zeleninové kompoty. To však nevedlo ke zvýšení prodeje, a tak podnik od roku 1973 vyráběl primárně šípkový čaj a Šumavské bylinné víno, které obsahovalo 22 druhů koření a bylin. Na konci sedmdesátých let začal podnik i s výrobou pomerančového džusu, který úspěšně zvedal prodeje po další léta.¹⁴³

2.4.3 Tiskárny

Tiskárny spadaly od roku 1958 pod podnik Stráž Plzeň, čímž se změnil ráz výroby. Nejdéle přetrvala výroba malých koránů psaných v arabském jazyce, které tiskárny proslavily. S jejich výrobou započal již Jan Steinbrener a udržely se do 70. let dvacátého století, kdy výrobu převzala Stráž. Prodávaly se s lupou, bez které by se korán nedal přečíst, v kožených deskách a vyráběny byly ručně. Zpočátku se vyvážely do arabských zemí, avšak nakonec skončily v prodeji v trafikách. Následně na to byla jejich výroba ukončena.¹⁴⁴ V roce 1972 zahájily tiskárny ofsetový tisk, ke kterému musely pořídit speciální stroj pro zhotovení ofsetové desky. V roce 1973 započaly také s výrobou bibliofolií a s navyšováním výroby se zvýšila i spotřeba papíru, která se vyšplhala až na 320 tun v roce 1973 a v roce 1983 činila již 820 tun.¹⁴⁵ Tiskárny prožívaly v 70. a v 80. letech největší rozkvět, denně vyrobily 15 000 knih a zaměstnávaly až 350 pracovníků. Knížky vyhrávaly ceny v nejrůznějších soutěžích, např. O nejkrásnější knihy roku nebo cenu Svazu českých spisovatelů.¹⁴⁶

2.4.4 Tesla

Vzhledem k tomu, že muselo město čelit nedostatku práce pro své občany, domluvilo se s Teslou Hloubětín na otevření nové pobočky Tesly ve Vimperku. Stavba podniku započala již v roce 1970 a otevřena byla o rok později. Zpočátku zaměstnala Tesla ve Vimperku 20 pracovníků, avšak při stále zvětšujícím se objemu výroby stoupal i počet zaměstnanců. Závod se specializoval na výrobu rozhlasových a televizních produktů, přičemž ve Vimperku se zpočátku vyráběly pouze mechanické díly, až poté se dostali k montáži přístrojů a v roce 1978, kdy měl podnik přes 200 zaměstnanců, byl Vimperk hlavní pobočkou, kde se vyráběly měřicí přístroje, které sloužily ke kontrole kvality vysílání rozhlasu či televize. Pro budoucí zaměstnance Tesly vznikla

¹⁴³ JOHN, Josef. *Vimperk: město pod Boubínem*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, 1979. s. 349-351.

¹⁴⁴ STEINBRENER, Jan. J. Steinbrener ve Vimperku 75 let: 1855-1930: Památné listy. Ve Vimperku: J. Steinbrener, 1930, s. 20-21.

¹⁴⁵ JUNGVIRT, Zdeněk. Uznávaná tradice černého umění. *Hraničář*. 1982, 27(7), s. 2.

¹⁴⁶ KNEIDL, Pravoslav. *Vimperská tiskařská tradice 1484-1984*. Praha: Československý spisovatel, 1984, s. 47.

na konci sedmdesátých let praktická výuka v podniku v oborech mechanik elektronických zařízení, zámečnická a soustružnická. V letech 1974-1977 vznikly nové prostory pro výrobu pod jménem Tesla Vimperk, které dokázaly zaměstnat dalších 250 pracovníků. Pracovní program byl navržen tak, aby zde našli uplatnění především mechanici, zámečníci a soustružníci a vyráběli měřicí techniku, kabelové stromky a soustružené detaily z revolverů.¹⁴⁷

2.4.5 Dřevopodnik

Dřevozpracující průmysl byl ve Vimperku neodmyslitelnou součástí, vzhledem k tomu, že prachatický okres tvořily 62% lesy a ročně se vytěžilo 230 000 plm dřevní hmoty, kterou zpracovávaly tři lesní závody. Dřevopodnik ve Vimperku byl založen v roce 1958 a pracovalo v něm 130 zaměstnanců s osmnácti malými dílnami. V sedmdesátých letech už byl podnik rozrostlý i na Staších, ve Zdíkovci a ve Vacově, odkud se výrobky vyvážely i do zahraničí, ve Čkyni a v následujících letech ještě v Podedvorech u Husince. Dohromady v něm pracovalo kolem 360 zaměstnanců a každá provozovna se specializovala na vlastní výrobní program.

Ve Vimperku se vyráběly výtahové kabiny, zbožové vály do textilních strojů, chatový nábytek a interiéry. Ve Zdíkovci byli specializováni na díly do textilních strojů, zahradní domky, dřevěné pantofle, hrábě a bedny. Ve Čkyni se vyráběly prádelní kolíčky a vznik této provozovny pomohl ve městě s nezaměstnaností. Na Staších byla hlavní výroba nábytkových noh, svačinových prkének, sušáků na prádlo, válečky na těsto a nábytkové úchytky. Ve Vacově dělali náhradní díly do textilních strojů od latí po mykací obložení a malířské stojany a v Podedvorech u Husince se specializovali na zahradní lavičky, skládací stolky, letecko-modelářské nosníky, lišty, šněrovadla, palety a biče. Problémem ale byl, že z 360 zaměstnanců mělo vyučení v oboru truhlář, tesař či kolář pouze 35 pracovníků, z toho 11 řídilo podniky, zbytek pracovníků bylo již v pokročilém věku a dorost nebyl, proto požadoval Dřevopodnik zřídit učňovské středisko.¹⁴⁸

¹⁴⁷ JOHN, Josef. *Vimperk: město pod Boubínem*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, 1979. s. 352-353.

¹⁴⁸ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Dřevopodnik*, inv. č. 387, sign. VI/5, kart. 92.

2.4.6 Jitona

Jitona byla založena roku 1927 s 50 zaměstnanci. Hlavním produktem se staly především truhlářské výrobky, např. dveře, okna, rakve, a nábytek. V roce 1968 začala velkou rekonstrukcí, při které získala administrativní budovu, garáže a kotelnu a započala se společným výrobním programem s provozovnou v Bohumilicích na projektu OP/Démant, což byl obývací pokoj. V roce 1970 došlo ke změně ředitele, a tak se změnil organizační chod podniku. Již v tomto roce se dokončovaly rekonstrukční práce a do roku 1972 se celý podnik přestěhoval do budovy u Volyňky. Po celý rok 1971 dokupoval podnik nové stroje, jako například nové linky, šestiválcovou leštičku, vysokozdvizný vozík a jiné a probíhaly montážní práce na instalaci technického zařízení pro kotelnu. Od roku 1972 plnil závod úkoly výroby, což bylo zhruba 40 souprav a předpokládalo se, že v roce 1974 to bude dvojnásobek.¹⁴⁹

3 80. léta v dějinách města do roku 1989

3.1 Společnost a politika

Rokem 1980 končila pátá pětiletka za období 1976–1980 a měla započít pětiletka šestá, jejíž úkoly vyplývaly ze závěrů XV. sjezdu KSČ. Ve městě žilo k tomuto roku kolem sedmi a půl tisíce obyvatel, děti mohly docházet do třech mateřských škol (zanedlouho čtyř), dvou základních škol, gymnázia a střední ekonomické školy. Nakupovat mohli obyvatelé v 72 obchodech a během 80. let bylo v plánu vybudovat obchodní dům. Město se však potýkalo problémem, a to byl nedostatek parkovacích míst a bytů. Tento problém se snažil vyřešit Národní výbor, který plánoval výstavbu nových bytových prostor. NV se na počátku 80. let skládal z plenárního zasedání (57 poslanců), rady včetně předsedy, místopředsedy a tajemníka (11 členů). Poslanci, jež tvoří plénum, dosazuje do funkce KSČ a Národní fronta. Plénum volí komisi, která je orgánem národního výboru. Komisi bylo 13 a obsahovaly 87 členů. Dále byly ve Vimperku 3 odbory o 14 členech – ti vykonávali státní správu ve svých úsecích a zabezpečovali plnění usnesení národního výboru.¹⁵⁰ Právě kvůli reorganizaci prostoru, plánování výstavby nových domů a parkovišť, byly jiné domy bourány. Jednalo se o výstavní domy v dnešní Pražské ulici podél Volyňky, nízké budovy na pravém břehu Volyňky, které byly

¹⁴⁹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Jitona*, inv. č. 387, sign. VI/5, kart. 92.

¹⁵⁰ Vimperk, Vimperští a jejich radnice. *Mladý svět*. 1980, 12.(12).

předělány na silniční přeložky, dům čp. 160, postavený roku 1905, v němž byla pekárna, a další domy v okolí.¹⁵¹

Roku 1980 se obyvatelé Vimperku dočkali automatického telefonního spojení v Jihočeském kraji. Předcházela tomu stavba telekomunikační budovy ve Vimperku a zakončila to výstavba televizního vysílače na Mařském vrchu. Díky tomu se obyvatelé mohli dovolat např. do Liberce, Banské Bystrice, Prešova aj..¹⁵² Téhož roku přeorganizovalo muzeum své expozice. byla zrušena expozice přírodovědná, místo které vznikla výstava Chráněné krajinné oblasti Šumava. V roce 1983 se po stavebních úpravách rozšířilo muzeum o tři další místnosti, které využívalo jako kanceláře a knihovnu a další rok získalo ještě byt, kam byl umístěn depozitář. Do roku 1988 získalo muzeum ještě další dvě místnosti.¹⁵³

Během 80. let se museli jak občané, tak žáci, účastnit besed či tělovýchovných aktivit spojených s civilní obranou a brannou výchovou. Ty měly za cíl prohloubit vlastenecké a internacionální uvědomění a formovat ideové, morálně-volní a branné vlastnosti občanů. V dubnu 1988 zrušila vláda ČSR Výbor vlády ČSR pro brannou výchovu a koordinátory branné výchovy se staly komise rady ONV. Na školách se branná výchova realizovala pomocí kurzů, besed a cvičení.¹⁵⁴

V roce 1989 vznikla ve městě Vimperku nová dětská poliklinika, která byla slavnostně otevřena 16. října v objektu naproti poliklinice. Na kulturním programu se podílely děti ze III. mateřské školy.¹⁵⁵

3.2 Školství

3.2.1 II. ZDŠ Vimperk

Ve školním roce 1979/1980 navštěvovali žáci 17 tříd, z toho 7 na prvním stupni a 10 na stupni druhém. Školní družina měla 5 oddělení s 5 vychovateli. V dubnu projížděla

¹⁵¹ HAJNÍK, Roman. *Vimperk v zrcadle času*. 1. Vimperk: Jan Viener, 2013. ISBN 978-80-905549-0-0. s.104, 105, 112.

¹⁵² Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Přílohy ke kronice*, inv. č. 547, sign. D/1, kart. 122.

¹⁵³ Historie a současnost podnikání na Prachaticku a Vimpersku. [historickou část zpracoval kolektiv autorů Pavel Fencel, Roman Kozák] Zpráva: *Zlatá stezka. Sborník Prachatického muzea*. (2005-2006 [vyd. 2006]). ISBN:80-86699-11-0. s. 76-77.

¹⁵⁴ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Civilní obrana, branná výchova*, č. 304, sign.II/8, kart. 36.

¹⁵⁵ Archiv Mateřské školy Vimperk, Mírová 442, *Kronika III. mateřské školy ve Vimperku 1976-1990*.

městem Vimperk spartakiádní štafeta Bratislava-Praha, na kterou trénovali žáci v 5družstvech a své skladby předvedli u památníku Vítězného února. Tělovýchovné skladby předvedli žáci i na májových oslavách a při okresní spartakiádě v Prachaticích i Strakonících. Ve školní roce 1980/1981 se průběžně proměnil skoro celý učitelský sbor na prvním stupni a škola uzavřela dohodu o spolupráci s vojáky VÚ 9376. Vojáci připravovali branné hry pro pionýry a školní družinu, seznamovali je s bojovou technikou, ukázali jim síň bojových tradic a připravovali pro ně kulturní odpoledne. Žáci jim na oplátku zpestřili výroční schůzi kulturním programem. Pedagogové museli v tomto školním roce absolvovat politické vzdělávání a v týdnu od 10. 5. do 15. 5. 1981 proběhly na škole hodiny internacionální výchovy, které měly za cíl ukázat žákům šedesátiletý boj KSČ a budování socialistické společnosti.¹⁵⁶

V následujícím školním roce musela družina dodržovat nové „Návrhy výchovně vzdělávací práce pro školní družiny“ a žáci nemohli z družiny odejít dříve než v 15:30 hodin, neboť dřívější odchod by narušoval program a výchovnou práci. Ve školním roce 1982/1983 otevřela škola 18 tříd, z toho 9 pro první stupeň a 9 pro stupeň druhý. Školní družina si držela stále 5 oddělení, které v tomto roce pojalý 126 hodin a povinný pobyt v družině byl stanoven do 15:00 hodin.¹⁵⁷

Po celá 80. léta udržovala škola smlouvy s Tiskárny Stráž, vojáky, Lesním závodem, pionýry a školou v Neuhausu, a společně s nimi nebo pro ně organizovala a účastnila se soutěží, vytvářela programy na měsíc sovětského přátelství a dělala se spolupracujícími závody různé besedy. Každý rok žáci absolvovali prospěšné práce, jako byl například sběr léčivých bylin, kaštanů nebo práce v zemědělství, a každý rok byl výtěžek ze sběrových akcí zaslán na Fond míru. Stejně tak se každý rok žáci účastnili volby povolání, kde jim pozornost věnovalo vedení školy a výchovný poradce, okresních i krajských soutěží sportovních, dovednostních, hudebních i výtvarných a kulturních akcí nejen ve městě Vimperk. Během jednoho školního roku proběhlo vždy 6 pedagogických rad.¹⁵⁸

¹⁵⁶ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola Vimperk II. 1974-1987*, č. 1, sign. I B 1. s. 90-111.

¹⁵⁷ Tamtéž. 125-141.

¹⁵⁸ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola Vimperk II. 1974-1987*, č. 1, sign. I B 1.

3.2.2 SEŠ – Střední škola ekonomická

Školní rok 1979/1980 započal poměrně velkou obměnou pedagogického sboru, odešlo 6 zaměstnanců, kteří byli bez prodlení nahrazení. Na podzim čekala studenty, jako každý rok, bramborová brigáda, která trvala tři týdny. Studenti pracovali v JZD Vacov, Zdíkov, Čkyně a Boubská. Do Vánoc se účastnili ještě 3 akcí, a to besedy s absolventy SEŠ v rámci oslav 500. výročí povýšení Vimperku na město, oslavy 30 let od založení podniku Šumavan a oslav VŘSR, při jejichž příležitosti viděli film *Nepřátelské stíny*. Zima patřila především lyžařům, kteří se účastnili mnoha soutěží, z nichž nejlépe se umístili na Stašské patnáctce, v závodu na Pastevnách a druhé místo získalo lyžařské gymnázium Vimperk na 26. ročníku Krkonošské sedmdesátky. V květnu vydala škola rozhodnutí, že se nezapojí do spartakiády. Odůvodnila to přetížeností učitelů, kteří se zabývali sportovní činností žáků. Na žádost města ale převzala nacvičování skladby žen. V červnu zemřel jeden z velmi vážených pedagogů školy a jeho pohřeb se konal v Plzni, kam škola vypravila tři autobusy. Dva byly určené pro žáky a třetí pro občany. Ke konci školního roku došlo ke změně ředitele, kdy současný ředitel odešel do důchodu a nahradil jej ředitel, který zůstal ve funkci do roku 1990.¹⁵⁹ Tento školní rok přinesl více organizačních změn. Změnila se skladba tříd, kdy z původních deseti bylo tříd jedenáct, otevřely se první dva ročníky SEŠ, ale neotevřel se první ročník dvouleté ekonomické školy a druhý ročník gymnázia se rozdělil na sportovní třídu a třídu se všeobecným zaměřením.¹⁶⁰ Na konci školního roku došlo ještě k osamostatnění domova mládeže, který sloužil jako ubytování pro členy ROH, avšak od 1. 9. 1980 byl vytvořený samostatný domov mládeže, jehož ředitelem se stal dosavadní vedoucí vychovatel.¹⁶¹

Pro školní rok 1980/1981 se otevřel první ročník střední ekonomické školy a paralelně dvě třídy na gymnáziu, kdy jedna měla zaměření sportovní a jedna všeobecné. Celkově do školy docházelo 315¹⁶² žáků a 130 studentů, kteří studovali při zaměstnání. V tomto školním roce začali studenti vytvářet a vydávat školní časopis *Šotek* a o rok později založili i divadelní soubor *Spirála*.¹⁶³ Sportovní gymnázium slavilo v tomto roce opět

¹⁵⁹ Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1978-1981*.

¹⁶⁰ PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997*. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 19

¹⁶¹ Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1978-1981*.

¹⁶² Kronika školy uvádí 351 studentů.

¹⁶³ PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997*. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 19.

mnoho úspěchů, především nečekané vítězství v Českém poháru dorostu a národním kvalifikačním závodě v běhu na lyžích v Liberci a v I. ročníku Velké ceny Šumavy, což byly závody ve slalomu, které pořádalo sportovní gymnázium Vimperk na Zadově.¹⁶⁴

V následujícím školním roce se dočkala úprav školní zahrada, na níž se aktivně podíleli jak učitelé, tak i studenti, kteří museli v té době vykonávat i brigádu bramborovou. Na podzim oslavila škola společně s TJ Šumavanem třicet let od založení lyžařského oddílu, který navštěvovalo 257 členů. Během těchto třiceti let získal oddíl 157 titulů okresních a 149 titulů krajských přeborníků v národních i celostátních soutěžích a přeborech.¹⁶⁵

Během dalších let se ustálily změny ve skladbách tříd, které se každý rok měnily dle potřeby, takže žáci mohli docházet buď do čtyř tříd školy ekonomické nebo do osmi tříd gymnázia, přičemž si vybírali mezi všeobecným nebo sportovním zaměřením. V roce 1986/1987 vznikly ještě třídy zaměřené na programování, které postupně nahrazovaly sportovní třídy.¹⁶⁶ Ve školním roce 1983/1984 zaznamenala škola úspěchy v okresním kole závodu branné všestrannosti, O Odznak zdatnosti, a žáci se zúčastnili i branného kursu. V témže roce započala také polytechnizace výuky¹⁶⁷, která vycházela z nového modelu výchovy a vzdělávání v gymnáziu. Škola měla zavést nový předmět – základy výroby a odborné přípravy, který se měl vyučovat dvě hodiny jednou týdně v prvních dvou ročnících. Po tomto dvouletém cyklu měli žáci vykonávat souvislou praxi. Pro gymnázium ve Vimperku připadaly v úvahu tyto předměty: základy elektrotechniky, stavebnictví a základy ekonomiky. Po dokončení druhého ročníku si každý student mohl vybrat, kterou z těchto tří skupin absolvuje.¹⁶⁸

Ve školním roce 1984/1985 se započalo s přístavbou gymnázia a slavnostní otevření nové budovy se konalo 28. května 1985 u příležitosti 40. výročí osvobozené ČSR sovětskou armádou.¹⁶⁹ Škola měla od tohoto roku čtyři nové kabinety, čtyři nové učebny a během této výstavby se žáci, učitelé, ale i rodiče studentů podíleli na přestavbě starší budovy.

¹⁶⁴ Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1978-1981*.

¹⁶⁵ Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1981-1985*.

¹⁶⁶ PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997*. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 19.

¹⁶⁷ Kronika uvádí školní rok 1983/1984, ale podle Pamětního listu u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku je to rok 1984/1985

¹⁶⁸ Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1981-1985*.

¹⁶⁹ Tamtéž.

Jednalo se především o uzpůsobení učeben na laboratoře fyzikální, biologické, chemické a v následujících letech i učebny počítačové.¹⁷⁰

Ve roce 1986/1987 byl pod MěstDPM založen Country soubor, do kterého docházelo tančit dvacet chlapců a dvacet děvčat ze SEŠ a gymnázia. Ve školním roce 1987/1988 slavila škola 50. výročí vzniku ekonomického školství ve Vimperku a obdržela medaili za zásluhy o budování Jihočeského kraje. Při té příležitosti navštívila školu i delegace pracovníků z družební školy v Neuhausu. Škola připravila výzdobu v prostorách školy, program zahájil divadelní soubor Spirála, následovalo představení gymnastek, sportovních činností a následně hudební vystoupení. Program zakončil tanec v podání členů Country souboru a píseň od divadelního souboru Spirála.¹⁷¹ V letech 1987/1988 probíhala maturitní zkouška tak, že na gymnáziu museli studenti psát písemnou práci v českém a ruském jazyce a v roce 1988/1989 i z matematiky. Ústní zkoušku skládali z jazyka českého, ruského a z odborných předmětů. Na škole ekonomické psali žáci písemnou práci z jazyka českého, ruského a z odborných předmětů a ústní zkoušku skládali z jazyka českého, ruského a odborných předmětů.¹⁷²

Ve školním roce 1989/1990 se uskutečnila 8. listopadu výroční členská schůze ROH. 15. listopadu proběhla pedagogická rada. 21. listopadu měli jet žáci na divadelní představení do Českých Budějovic, ale protože se herci připojili ke stávce, bylo představení zrušeno. 27. listopadu se všichni žáci a učitelé sešli před budovou gymnázia a připojili se ke dvouhodinové generální stávce. 20. prosince byla ukončena činnost stranické organizace ve škole.¹⁷³ Následovalo mnoho změn, kdy byla zrušena organizace SSM, nadále již nemohla existovat SČSP, přestalo se vyučováním ideově politického vzdělávání učitelů i žáků. Nenacvičovala se spartakiáda, neprobíhaly komunistické soutěže a studentská letní aktivita byla pouze dobrovolná.¹⁷⁴ 8. února se sešli všichni učitelé, administrativní pracovníci i provozní zaměstnanci, aby hlasovali v tajném hlasování, zda vyjádřit řediteli svou důvěru či nedůvěru, přičemž ani ředitel, ani zástupkyně nezískali potřebný počet hlasů, aby mohli setrvat ve funkci.¹⁷⁵

¹⁷⁰ PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997*. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 20.

¹⁷¹ Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1985-1990*.

¹⁷² PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997*. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 21.

¹⁷³ Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1985-1990*.

¹⁷⁴ PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997*. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 22.

¹⁷⁵ Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1985-1990*.

Změnil se obsah vyučovaných předmětů, kdy například dějepis musel mít upravené dějiny 20. století, v českém jazyce se započalo s výukou o autorech, kteří byli doposud zakázáni a zrušila se maturitní zkouška z ruského jazyka.¹⁷⁶

3.2.3 Zvláštní škola ve Vimperku

Během letních měsíců před zahájením školního roku 1979/1980 získala škola nový nátěr, měla natřené parapety a novou krytinu na střeše. V listopadu se museli učitelé a žáci potýkat s epidemií žloutenky, kvůli které byla škole nařízena karanténa a následná opatření – žáci měli omezené návštěvy všech zařízení, jako jsou kina, kulturní programy a jiné, nesměli chodit do tělocvičny I. a II. ZDŠ a učitelé dohlíželi na zvýšenou hygienu žáků. Epidemie pominula až koncem roku 1979. Při škole fungovala družina se dvěma odděleními a na oběd chodili žáci i učitelé do jídelny II. ZDŠ (kromě období epidemie žloutenkou, kdy si musela zvláštní škola jídlo vozit).¹⁷⁷

Ve školním roce 1980/1981 navštěvovalo školu 68 žáků, avšak rozložení ve třídách bylo velmi nerovnoměrné. Žákům se tento rok dařilo především ve sportovní činnosti, neboť poprvé v historii školy zaznamenali vítězství v okresní olympiádě v lehké atletice a v celokrajské soutěži chlapců ve čtyřboji. V následujícím školním roce byli zase oceněni učitelé, kteří získali Uznání vlády ČSSR a ÚRO. Pro rok 1982/1983 vynikli zase žáci, kteří se přidali k pionýrům, a to především vysokým počtem odpracovaných brigádnických hodin v letních měsících a vítězstvím v celookresní soutěži ve sběru brambor. Díky vítězství v soutěžích za sběr odpadových surovin měli žáci školní výlet zdarma, navštívili město Tábor, hrad Kámen a jeskyni Chýnov. Ve školním roce 1983/1984 se žáci nově mohli zúčastnit lyžařského výcviku na Nových Hutích a díky nově vybudovanému plaveckému stadionu ve Volarech i plaveckého výcviku.¹⁷⁸

Během celých osmdesátých let navštěvovalo školu kolem šedesáti žáků, kteří se každoročně účastnili slavnostního zahájení roku, kulturních akcí, bramborových brigád, vytvářeli výzdobu k MDŽ a dni učitelů a soutěžili v okresních i krajských soutěžích různého typu. Během školního roku probíhaly pedagogické rady, spolupráce s pionýry, na konci roku do školy zavítala školní inspekce a škola vydávala zprávu

¹⁷⁶ PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997*. Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 22-23.

¹⁷⁷ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Zvláštní škola Vimperk 1967-1985*. s. 65-72.

¹⁷⁸ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Zvláštní škola Vimperk 1967-1985*. s. 72-94.

za uplynulý školní rok a plán pro rok nadcházející. Po celou dobu existence školy byla největším problémem absence žáků a počty neomluvených hodin.¹⁷⁹

3.2.3.1 Mateřská školka Klostermannova 365

Ve školním roce 1979/1980 musela školka předat 60 dětí ve věku 5 a 6 let do provizorní III. mateřské školky při II. ZDŠ a místo nich dodala komise děti ve věku tří let. Všechny 4 třídy měly plnou obsazenost a školku navštěvovalo 140 dětí. V listopadu uzavřela školka smlouvu se čtvrtým obvodem ČSŽ, prodloužila smlouvu s vojenským útvarem a zajistila vedení praxe studentek střední pedagogické školy v Prachaticích. Učitelky v tomto roce absolvovaly tříletý cyklus ideově politického vzdělávání, ze kterého získaly osvědčení.¹⁸⁰

Ve školním roce 1981/1982 zorganizovali vojáci dětem dva výlety do přírody, děti se zúčastnily i prospěšných prací na sběr bylin, kterých sesbíraly tři kilogramy, a během celého roku shromáždily sto kilogramů papíru. Úprav se dočkala zahrada, se kterou vypomáhali studenti středních škol, přičemž se sehnal i zájemce o seno, a školka nakoupila nové hračky v hodnotě 9 000 Kčs. Školní rok 1985/1985 se musela školka vypořádat s epidemií zarděnek a planých neštovic, kterou se podařilo vymýtit už před Vánoci, takže vánoční besídka a další besedy proběhly beze změny. Následující rok se nesl ve znamení Mezinárodního roku míru a tematickým úkolem byla oblast jazyková, zaměřená na logopedii a jazykovou připravenost dětí.¹⁸¹

Listopadové události v roce 1989 neobešly ani mateřskou školku, kdy došlo k mnoha diskuzím a výměně názorů mezi učitelkami. Všichni netrpělivě sledovali vývoj událostí, četli tisk a poslouchali rozhlas a televizi. V souvislosti s těmito událostmi musela školku opustit jedna učitelka, kterou ostatní odsoudili za chování k dětem. Stejně jako na všech školách, i zde proběhlo tajné hlasování k vyjádření důvěry ředitelce, které dopadlo kladně, a ředitelka ve své funkci zůstala.¹⁸²

3.2.4 III. mateřská škola

Pro školní rok 1979/1980 nedošlo k žádným změnám v učitelském kolektivu, došlo pouze k výměně školnice. Počet dětí zůstal beze změny, čítal 57 dětí a na konci roku

¹⁷⁹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Zvláštní škola Vimperk 1967-1985*.

¹⁸⁰ Archiv Mateřské školy Vimperk, Klostermannova 365, *Kronika školy 1984-1990*.

¹⁸¹ Tamtéž.

¹⁸² Tamtéž.

se se školkou rozloučilo 55 z nich, ty se chystaly do školních lavic. Následující rok se změnilo obsazení kuchyně, změnila se jak kuchařka, tak i její výpomoc. Během následujících let počet dětí lehce klesal a ve školním roce 1982/1983 docházelo pouze 52 dětí. Děti mohly po celá 80. léta navštěvovat pohybový kroužek, pěvecký sbor Sluníčko, výtvarný kroužek, předplavecký výcvik a účastnily se různých besed, akcí s vojáky a například i sběru léčivých bylin.¹⁸³ Ve školním roce 1983/1984 mohla školka 1. listopadu přivítat děti v nových prostorách na sídlišti Míru, a tedy v nové mateřské školce, přičemž výstavba této nové budovy byla zahájena již v roce 1980 a úpravy okolí MŠ trvaly až do konce roku 1984. Do této nové školky bylo přijato 90 dětí ve třech třídách. V tom samém roce uzavřela nová MŠ smlouvy s vojenským útvarům 2502, s českým svazem žen – organizací č. 5., II. základní školou a s jeslemi. Následující školní rok přijala školka 105 dětí, což znamenalo o pět dětí v každé třídě navíc, než byla kapacita. V roce 1985 na počest 40. výročí osvobození vlasti se v MŠ konala Akademie dětí MŠ, kde se děti podílely na kulturním programu. MŠ i v listopadu roku 1989 neporušila tradici a uspořádala pro děti program i soutěže v souvislosti s československo-sovětským přátelstvím.¹⁸⁴

3.2.5 PO SSM

PO SSM sdružovalo pionýry škol ve Vimperku a v Borové Ladě. Pracovalo zde 528 pionýrů a jisker v průměru ve 22 oddílech, z toho 14 oddílů všeobecně zaměřených, 2 sportovní, 1 turistický, 1 přírodovědný, 1 oddíl Mladých obránců vlasti, 2 oddíly Mladých strážců hranic a 1 Klub mezinárodního přátelství. Některý rok bylo oddílů více, záleželo na počtu pionýrů. Během první poloviny 80. let se počet pionýrů pohyboval mezi 500 až 550 členy a v druhé polovině tohoto desetiletí to bylo přes 600 pionýrů. Během svého působení získávali pionýři odznaky – např. Odznak plamene bystrosti, vytrvalosti, samostatnosti a jiné.¹⁸⁵

3.3 Sport

Na základě usnesení předsednictva OV KSČ bylo povoleno hokejovému týmu vycestovat do zahraničí v roce 1982, kdy se mužstva utkala v Holandsku a v Jugoslávii a domů přivezla dvě vítězství nad Jugoslávii s mužstvem do dvaceti let a jedno vítězství nad

¹⁸³ Archiv Mateřské školy Vimperk, Mírová 442, *Kronika III. mateřské školy ve Vimperku 1976-1990*.

¹⁸⁴ Tamtéž.

¹⁸⁵ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola Vimperk II. 1974-1987*, č. 1, sign. I B 1. s. 125.

reprezentačním celkem A Jugoslávie. V letech 1988 a 1988 měl hokejový oddíl úspěch ještě v Olomouci, kde se umístil na třetím místě v I. NHL. Basketbalový oddíl si v první polovině osmdesátých let dával od utkání pauzu, neboť se zaměřil na trénink a zajištění kvalifikovaných trenérů. Do dalšího zápasu se pustil až v roce 1988 v krajské soutěži, které se zúčastnilo 11 mužstev.¹⁸⁶ Velký úspěch měli v osmdesátých letech lyžaři. V roce 1980 se na Nových Hutích konala poprvé zimní olympiáda žáků ZDŠ a závod ve štafetách pro mladší žákyně. V těchto letech se do popředí dostala dnes známá lyžařka Kateřina Neumannová, v té době studentka gymnázia ve Vimperku.¹⁸⁷

3.4 Průmysl

3.4.1 Šumavan

V roce 1980 se podnik potýkal s chřipkovou epidemií, kvůli které byla absence zaměstnanců o 5,87 % vyšší než v minulém roce. Průměrný výdělek pracovníka se pohyboval kolem 2 000 Kčs. Během následujících let se musela pozměnit výroba kvůli požadavkům odběratelů v SSSR, což zapříčinilo pomalejší výrobu a menší dodávky výrobků.¹⁸⁸

3.4.2 Jitona

V listopadu 1985 proběhl k příležitosti XVII. sjezdu KSČ aktiv brigád socialistické práce závodů a provozů podniku Jitona, kde se shrnulo posledních pár let výroby. Bylo kritizováno zapojení zaměstnanců do hnutí BSP v závodě Prachatice, neboť přislíbeno bylo třicetiprocentní zapojení, které bylo ve skutečnosti o dvě procenta nižší, a dále vysoká nemocnost v provozovně v Bohumilicích. Pochvalu získala Jitona za splnění plánu hrubé výroby, kdy třetina výrobků byla v prvním stupni jakosti a dvě třetiny výrobků byly určeny k exportu do zahraničí, především do socialistických zemí. Na 100 Kčs výkonů připadalo 76,26 Kčs nákladů, což bylo o 1,3 procenta méně, než stanovil plán.¹⁸⁹

¹⁸⁶ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Tělovýchova a sport 1952-1985*, č. 530, sign. XVI/19, kart. 118.

¹⁸⁷ Soukromý archiv. *Oddílová kronika Ski klub Šumava*.

¹⁸⁸ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Šumavan*, č. 387, sign. VI/5, kart. 92.

¹⁸⁹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Jitona*, č. 387, sign. VI/5, kart. 92.

3.4.3 Tiskárny Stráž

V roce 1980 získaly tiskárny čestné uznání od Československého spisovatele za knihy, které byly tištěny ve Vimperku v edici Portréty spisovatelů a o rok později za polygrafické zpracování výboru z milostné poezie Malé zázraky. V osmdesátých letech vzrostla spotřeba papíru na 820 tun a tiskárny produkovaly mnoho výtisků, proto závod usiloval o výstavbu nového závodu.¹⁹⁰

3.4.4 Mykoprodukta

Podnik získal na počátku 80. let novou balící linku, díky které byla práce mnohem snazší, a tak se povedlo mnohonásobně zvýšit výrobu. Díky tomu získala Mykoprodukta čestné uznání od vlády ČSSR k příležitosti 60. výročí založení KSČ v roce 1981. Podnik překročil plán prvního čtvrtletí roku o 990 tisíc korun a nezaznamenal jedinou reklamaci nebo špatné hodnocení. Pro další léta se Mykoprodukta zavázala k výrobě houbovo-zeleninových směsí pro závodní jídelny.¹⁹¹

3.4.5 Dřevopodnik

Dřevopodnik musel během 80. let vyřešit problémy se spalováním pilin, neboť zvýšil výrobu a export svých výrobků. Například v roce 1982 byl vývoz překročen o více než dvojnásobek, ale zároveň podnik snížil náklady, takže zisk překročil o 255 000 Kčs. Výrobní a odbytové úkoly splňoval i Lesní závod Vimperk, který je stihl povětšinou i s dostatečným předstihem.¹⁹²

3.4.6 Jednota

Podnik ve Vimperku zaměstnával kolem dvaceti pracovníků do roku 1983, kdy Jednota otevřela novou obchodně provozní budovu, kterou dnes najdeme mezi ulicemi 1. máje a Sušická. Nový obchodní dům měl v době otevření 842 m² a našli bychom v něm mnoho obchodů s potravinami, textilem a dalším zbožím.¹⁹³

¹⁹⁰ KNEIDL, Pravoslav. Vimperská tiskařská tradice 1484-1984. Praha: Československý spisovatel, 1984, s. 54-56.

¹⁹¹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Přílohy ke kronice*, inv. č. 547, sign. D/1, kart. 122.

¹⁹² Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Koncepce a fakta o rozvoji města a okresu Prachatice 1947-1988*, inv. č. 238, sign. I/27, kart. 52.

¹⁹³ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Přílohy ke kronice*, inv. č. 547, sign. D/1, kart. 122.

3.5 Rok 1989 – Sametová revoluce ve Vimperku

V ČSR byl již v říjnu vyhlášen 2. stupeň pohotovosti. Bylo to kvůli informaci o posunu „modrých“ z USA do Evropy, konkrétně území NSR. Podle zprávy se stahovali na území pod záminkou cvičení „Evropa 89“, ale skrytě povolávali zálohy, přičemž „červení“¹⁹⁴ přerušili snižování ozbrojených sil a štáby ČSLA byly doplněny na plné počty. Mezitím ve Vimperku již někteří lidé roznášeli nepřípustné letáky a tiskoviny, proběhla sabotážní akce v Netolicích, kdy při výbuchu železniční trati byla využita trhavina, která se v ČSSR nevyráběla a orgány ČSLA v Prachaticích upozornily, že ve dne 12.10. došlo ke shozu skupiny asi pěti osob do prostoru Krtelského lesa, skupina se vydala východní směrem.¹⁹⁵

Na 17. listopadu byla naplánovaná akce v Praze, při které se měla především uctít památka Jana Opletala, radikálnější studenti ale chtěli využít tuto akci pro vyjádření své nespokojenosti se současným režimem, kdy se celá akce proměnila na demonstraci studentů a uvádí se jako počátek Sametové revoluce. I ve Vimperku se v řadách studentů našel iniciátor, který chtěl vyjádřit nespokojenost. Na začátku se pokusil spojit s vedením gymnázia, tam se mu ale nedostalo kladné odezvy, a tak kontaktoval jednotlivé pedagogy ze všech škol. Byl vybaven různými dokumenty, například co dělat, když ho zatkne VB. Právě díky tomuto studentovi se občané dozvěděli o revolučním dění v ČSSR a podařilo se mu společně s kantory svolat občany a studenty před gymnáziem. Tam sepsali hlavní body, co chtějí a o co jde studentům nejen v Praze. Ve Vimperku bylo obecně málo informací, což zapříčinila cenzura televize, která trvala až do 25. listopadu. Pro daného studenta si po 17. listopadu přišla státní bezpečnost a odvezla jej až za Prahu. Přesto se spojil se svými známými a mezi lidmi, kteří nesouhlasili s režimem, se začali vyměňovat různé informace a zprávy z občanských fór, jejich cílem bylo připravit generální stávku. Ta proběhla 27. listopadu a zúčastnili se jí i studenti a učitelé gymnázia.¹⁹⁶

I ve dnech generální stávky byli lidé, jež se účastnili, zapisováni kádrovými pracovníky a jeden z velitelů lidových milic málem použil zbraň na jednoho z účastníků stávky. 29. listopadu bylo zrušeno vedoucí postavení KSČ a v prosinci měla být sestavena nová

¹⁹⁴ Volně přeloženo – modří jsou demokratické státy a červení jsou socialistické státy.

¹⁹⁵ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Civilní obrana, branná výchova*, č. 304, sign.II/8, kart. 36.

¹⁹⁶ JTV. *A.S. 30 let od Sametu: Vimperk* [online]. In: 2019 [cit. 2021-5-3]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/MestoVimperk/videos/596615317477609>.

vláda národního porozumění. Rušila se železná opona, následovalo postupné odzbrojování Lidových milic, které měly doposud mnoho privilegií.¹⁹⁷

¹⁹⁷ LUKÉŠ, Miloslav. *Tiskárny na Šumavě: a trochu z historie*, vydal M. Lukeš, Vimperk 2007. ISBN 978-80-254-0861-2. s. 60-61.

4 Vimperk po Sametové revoluci v roce 1989

4.1 Společnost a politika

Město začalo fungovat jako samostatná právnická osoba, a nejen jako úřad. Postupně docházelo k navrácení nemovitostí, půdy a statků vlastníkům, kterým majetek zabavila KSČ.¹⁹⁸ To byl velmi složitý proces, neboť dohledávat šlo jen ze zápisů z katastrů a muselo se postupně hledat, co je a co není v majetku města. I ve Vimperku ale byly budovy či instituce, u kterých se dlouho spekulovalo, komu náleží. Byl to například zámek, který přecházel střídavě do vlastnictví státu, pak města, a nakonec i Šumavského národního parku a až od roku 2015 je v rukou Národního památkového ústavu.¹⁹⁹

Namísto podniků, které ukončily svou činnost, vznikly především restaurace a bary, kterých bylo skoro 50 a které prosperovaly. Město prodávalo budovy do soukromého vlastnictví, například celé staré sídliště, které bylo původně vybudováno pro vojáky. Zrušeny byly i kasárny u Sloupu, které se nacházely na okraji Vimperku a objekt byl předán městu. Československá republika byla přijata do NATO a do EU.²⁰⁰

4.2 Školství

Po listopadových událostech roku 1989 se změnila struktura školství, a především obsah vzdělávání. Upraveny byly zejména humanitní předměty, jako jsou dějepis, společenská nauka, literatura a jazyky. V dějepise se proměnila hlavně struktura dějin 20. století, v literatuře se přidali spisovatelé, kteří byli doposud zakázáni, ve společenské nauce se upravily obsahy politických stran, režimů a osobností společně s učením o Československu a ruština byla zrušena jako povinný jazyk, přičemž prioritními cizími jazyky se ve výuce staly angličtina a němčina. Zrušeny byly také všechny socialistické soutěže, s výjimkou některých, kterých se žáci mohli účastnit dobrovolně a socialistické brigády. Při škole ukončila činnost organizace SSM, SČSP i SŘPS. Studenti si nadále nedopisovali s ruskými žáky, nenacvičovalo se na spartakiádu a nekonaly se akce spojené se Sovětským svazem. V počátku roku 1990 proběhlo na všech školách tajné hlasování,

¹⁹⁸ LUKEŠ, Miloslav. *Tiskárny na Šumavě: a trochu z historie*, vydal M. Lukeš, Vimperk 2007. ISBN 978-80-254-0861-2. s. 60-61.

¹⁹⁹ JTV. *A.S. 30 let od Sametu: Vimperk* [online]. In.:2019 [cit. 2021-5-3]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/MestoVimperk/videos/596615317477609>.

²⁰⁰ LUKEŠ, Miloslav. *Tiskárny na Šumavě: a trochu z historie*, vydal M. Lukeš, Vimperk 2007. ISBN 978-80-254-0861-2. s. 60-61.

ve kterém měli zaměstnanci školy vyslovit důvěru nebo nedůvěru současnému vedení školy.²⁰¹

Na SEŠ se otevřel první ročník primy, což byl první ročník víceletého gymnázia (v té době sedmiletého, dnes osmiletého), zřídila se pětiletá obchodní škola zakončená maturitní zkouškou a otevřela se tříletá obchodní škola zakončená závěrečnou zkouškou. Studenti si volili z předmětů cestovního ruchu nebo ekonomiky obchodního podniku. Zároveň mohla škola navázat nové vztahy se zahraničními školami, jako například s gymnázium ve Waldkirchenu. Žáci mohli studovat v zahraničí, navštěvovat různé zájmové skupiny, sportovní kroužky a jiné, přičemž měli mnohem více volného času, neboť nemuseli navštěvovat povinné akce, které byly zaměřeny především politicky. Spolupráce s rodiči nadále pokračovala, ale od roku 1993 pod Školní radou OA a Gymnázia ve Vimperku, což byl nový název školy.²⁰²

4.3 Sport

Vimperský hokej zaznamenal svůj největší úspěch právě v sezoně 1989-1990, tedy po listopadových událostech, kdy se družstvo umístilo na 2. místě v I. NHL. Další rok skončilo na místě třetím a od roku 1993 se hokejový tým Šumavan Vimperk přejmenoval na HC Vimperk.²⁰³ Fotbal zažil svou nejlepší sezonu až v letech 1999-2000, kdy se tým dobře umístil v krajském přeboru. Soutěž již znovu neproběhla, protože došlo k rozporům ve vedení a fotbal se po další tři roky nehrál.²⁰⁴ Běžecké lyžování pokračovalo v tradici i po revoluci a v roce 1991 se vytvořil lyžařský klub pod názvem Ski klub Šumava, který přebíral iniciativu nad trénováním sportovních tříd. Úspěchy v lyžování zaznamenává klub do dnes.²⁰⁵ Novým klubem, který vznikl ve Strážném v roce 1993, byl Bike klub Vimperk, zaměřený na cyklistiku. Slavil úspěchy ihned od jeho počátků a již v letech 2000/2001 měl velmi dobré jméno. Další novinkou se staly mažoretky, které začaly fungovat od roku 1993 pod vedením ředitelky základní školy T. G. Masaryka, a od roku 1998 se soubor účastnil i Mistrovství ČR v mažoretkovém sportu.²⁰⁶

²⁰¹ Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1985-1990.*

²⁰² PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku: 1936-1997.* Vimperk: Vlastním nákladem, 1997. s. 23-26.

²⁰³ Soukromý archiv. *Oddílová kronika HC Vimperk.*

²⁰⁴ Soukromý archiv. *Oddílová kronika TJ Šumavan Vimperk.*

²⁰⁵ Soukromý archiv. *Oddílová kronika Ski klub Šumava.*

²⁰⁶ Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1990-1995.*

4.4 Průmysl

Období po roku 1989 nazýváme jako návrat k tržnímu hospodářství. Největší změna bylo rušení pohraničního pásma, které se Vimperku bezprostředně týká, neboť se jedná o pohraniční město. Navázaly se obchodní kontakty s Rakouskem a Německem, kam postupně mnoho obyvatel jezdilo za prací. Do průmyslu a hospodářství vstoupila nová tržní pravidla, podnikavost a zájmy soukromých firem či jednotlivců.²⁰⁷

Výroba skončila v podnicích Šumavan, Jitona, Dřevopodnik a ve sklárnách, rozpadla se RVHP i Státní statky. Za areálem v té době již nefungujícího Šumavanu vznikly nové tiskárny. Majitel firmy ale odvezl veškeré vybavení včetně strojů, takže zaměstnanci nemohli ani pracovat, a nakonec byli propuštěni. Tiskárny Stráž ukončily svou činnost v roce 2003, po privatizaci se jim nedařilo. Ve Vimperku ale vznikaly i nové podniky.²⁰⁸

4.4.1 Sklárna Vimperk

Sklárna Vimperk vznikla roku 1991 a funguje do dnes. Jedná se o rodinnou firmu, která má provozovny ve Vimperku, Nespicích a v Česticích. Do roku 2001 zaměstnávala nad 80 zaměstnanců a pro dalších šedesát lidí nabízela domácí práce. Dnes má firma kolem 25 zaměstnanců, kteří mají možnost vyrábět výrobky podle vlastních návrhů. Firma se specializuje na kontrolu přesného gumového těsnění do strojů, kartonové krabice a broušení skla.²⁰⁹

4.4.2 Jednota

Jednota je jeden z podniků, který neukončily svou činnost po roce 1989, přestože se musel vypořádat s novým zákonem o vypořádání majetkových nároků a úpravě majetkových vztahů. Kvůli tomuto zákonu musel podnik odevzdat některý svůj majetek. Jednota zrušila provoz veřejného stravování, výkupní činnost a výrobu lahůdek, místo toho se zaměřila na budování jednotné sítě tohoto řetězce. Tím vznikl řetězec

²⁰⁷ Historie a současnost podnikání na Prachaticku a Vimpersku. [historickou část zpracoval kolektiv autorů Pavel Fencl, Roman Kozák] Zpráva: *Zlatá stezka. Sborník Prachatického muzea*. (2005-2006 [vyd. 2006]). ISBN:80-86699-11-0. s. 113.

²⁰⁸ LUKEŠ, Miloslav. *Tiskárny na Šumavě: a trochu z historie*, vydal M. Lukeš, Vimperk 2007. ISBN 978-80-254-0861-2. s. 60-61.

²⁰⁹ Historie a současnost podnikání na Prachaticku a Vimpersku. [historickou část zpracoval kolektiv autorů Pavel Fencl, Roman Kozák] Zpráva: *Zlatá stezka. Sborník Prachatického muzea*. (2005-2006 [vyd. 2006]). ISBN:80-86699-11-0. s. 126-127.

COOP, jehož hlavním cílem je maloobchodní prodej a spolupráci s obchodními partnery.²¹⁰

4.4.3 Rohde & Schwarz

Tento podnik se otevřel po domluvě firmy Rohde & Schwarz s jedním doposud z největších podniků ve Vimperku, kterým byla Tesla, roku 1992. Specializoval se na výrobu CNC technologií, kabelovou konfekci a automatizované osazování tištěných spojů. Roku 2001 odkoupila firma celý závod, a započala s přístavbou nové haly a rozšiřováním výroby. V současnosti má firma tři výrobní provozy, a to zpracování plechů, kabeláž a osazování tištěných spojů.²¹¹

4.4.4 Ostatní firmy

Mezi další nově vzniklé firmy patří například ještě Auto Jamra, což je firma specializovaná na opravu a prodej aut. Dále firma TVI-CZ, která vyrábí elektronická zařízení, stavební firma CS, která se stala první stavební firmou ve Vimperku a Vimperská masna, která vznikla z původní společnosti Jihočeský průmysl masný a která se dočkala modernizace a reorganizace.²¹²

²¹⁰ Historie a současnost podnikání na Prachaticku a Vimpersku. [historickou část zpracoval kolektiv autorů Pavel Fencel, Roman Kozák] Zpráva: *Zlatá stezka. Sborník Prachatického muzea*. (2005-2006 [vyd. 2006]). ISBN:80-86699-11-0. s. 128-129.

²¹¹ Tamtéž. s. 130.

²¹² Tamtéž. s. 133-171.

5 70. a 80. léta očima pamětníka Jana Tůmy

Jan Tůma pracoval jako vedoucí obchodního oddělení v Dřevopodniku a zajišťoval nákup a prodej. Dřevopodnik dle jeho slov prosperoval a do roku 1989 zaměstnával kolem 450 zaměstnanců z původních 120. Zároveň otevíral nové pobočky v jiných městech, na příklad ve Čkyních, ve Vacově, Zdíkovci nebo v Podedvorech. Vyráběli různé dřevěné produkty, na příklad skládací lavičky, kterých se exportovalo přes půl milionu, a to především do kapitalistických států.

Po vstupu vojsk Varšavské smlouvy do města Vimperk se museli zaměstnanci účastnit takzvaných stranických prověrek. Zároveň museli docházet na politické doškolování po pracovní době, které se konalo v lidovém domě. Po prověrkách docházelo k vyhazování ze strany a v zaměstnání se to poté projevilo tak, že vyhozený člen musel odejít ze stávající funkce, přičemž mu byla přidělena funkce nižší a celkově byl perzekuován. To mělo za následek strach ve společnosti a lidé se báli proti režimu vystupovat. Každé slovo mohlo znamenat problém. Na příklad Jan Tůma měl jet pracovně do Anglie, ale nakonec mu byl výjezd zrušen, protože řekl nevhodnou poznámku na ředitele obchodní skupiny v Praze. Pan ředitel po něm chtěl, aby zametl v dílně, a na to Jan Tůma odvětil: „*Ten mi tak bude poroučet, ten mě neplatí.*“, načež do Anglie místo něho jel právě daný ředitel. Přesto se mu podařilo v dalších letech jet do Anglie dvakrát. Tam probíhalo pracovní jednání s Rusáky, Bulhary, Rumuny a Maďary. Tyhle pracovní cesty podnikal každý rok, pokaždé do jiné země, a stanovovali se zde ceny dřevěných produktů – kolik budou stát kolíčky, ramínka, měchačky a další. Komunikace probíhala většinou v němčině.

Vycestovat mohli lidé v 70. letech pouze do vybraných zemí, jako na příklad do NDR, Rumunska, Bulharska, do kapitalistických zemí jen výjimečně. Člověk, který chtěl vycestovat, musel projít prověrkou, přičemž prověřován byl třinácti organizacemi. V 80. letech se sice nezměnily země, do kterých se mohlo jet, ale bylo o něco jednodušší dostat se do zemí, kam se normálně jet nesmělo. Pořád však musel občan podstupovat prověrku.

V televizi se o západním světě občané moc nedozvěděli. Programy byly prověřené, aby byly nezávadné a noviny podléhaly cenzuře. Běžně se však objevovaly zprávy o tom, co je na západě špatné a jak se snaží socialistickým zemím uškodit.

Z potravin byly v 70. letech a 80. letech k dostání jen ty, které se přivážely ze zemí východního bloku, výjimečně se daly sehnat kakao, banány, pomeranče či mandarinky. Ty se na pultech objevovaly na příklad 7. listopadu, kdy museli lidé nejdříve na průvod zakončený položením věnce v parku, a až pak běželi do fronty, kde každý člověk dostal jeden balíček, v němž byl stanovený počet mandarinek, pomerančů a případně banánů a kakaa. Podle slov Jana Tůmy byly nejčastěji v balíčcích pomeranče kubánské, které měly šedožlutou barvu a nechutnaly moc dobře.

Nakupovat mohli lidé také za bony, za něž se dalo sehnat zboží ze západu, které nešlo koupit v běžných obchodech. Na příklad „zvláštní“ párky či rifle. Během 80. let se ale začala vyrábět riflovina i v Československu, takže byla mnohem dostupnější. Zároveň se jednalo o módní trend. Podle slov Jana Tůmy byla oblíbená především u mladých. V 70. letech se dal pozorovat strach z nošení rifloviny a dlouhých vlasů u mužů, avšak v 80. letech došlo v módním světě k uvolnění.

Co se týče platů, došlo v průběhu dvaceti let k nárůstu mezd. V 70. letech, pokud nebereme v potaz vysoké funkce, se mzdy pohybovaly kolem 1 600 Kčs, poté 1 800 Kčs na konci 70. let a v 80. letech stouply platy na 2 000 Kčs. Až kolem roku 1990 mohl mít občan cca 6 000 Kčs, avšak pokud byl ve vedoucí funkci. Ceny základních surovin zůstávaly víceméně stejné. Rohlík stál 30 halířů, 10 dkg lepšího salámu se dalo sehnat za 3 koruny a 60 halířů a pivo „desítka“ stála 1 korunu a 20 halířů.

Pokud porovnáваме 70. a 80. léta dvacátého století, můžeme říct, že v 70. letech se podařilo komunistické straně zasít strach do životů lidí, kteří následně více dodržovali jistá opatření. Ačkoliv v 80. letech nedošlo k žádným manifestacím či jiným akcím týkajících se nesouhlasu s režimem, přesto se dalo mluvit o mírném uvolnění. Pro život běžného občana se však 70. a 80. léta od sebe příliš nelišila, a to až do roku 1989.

Ve Vimperku probíhali v rámci Sametové revoluce různé manifestace, jichž se Jan Tůma účastnil. Dle jeho slov: *„Když se šlo na nějakou manifestaci, tak ženský tam z kanceláří se ptaly: A pujde Tůma?“* A když zjistily, že šel, tak šly taky. Účast na manifestacích ve Vimperku byla vysoká, podle Jana Tůmy byl Vimperk slyšet. O probíhající revoluci se lidé dozvídali jak z novin a rozhlasu, tak na příklad od svých dětí, které studovaly v Praze. Společně s ostatními účastníky sepisovali různé

připomínky, přičemž základním požadavkem bylo odstoupení vlády a likvidace KSČ. Sepsané podmínky poté posílali do Prahy, do Federálního shromáždění. O pádu komunistického režimu se následně občané dozvěděli v televizi. Podle výpovědi Jana Tůmy se lidé nebáli na manifestace chodit a psát připomínky, nemysleli si, že je to do budoucna poškodí. Následně byl zvolen Havel, uvolnily se hranice s Rakouskem a začalo se volně cestovat.

Co se týče Dřevopodniku, tak většina poboček ukončila svou činnost do roku 1993. V rámci restitucí se vracely budovy do vlastnictví původních majitelů, a to se týkalo i Dřevopodniku. Noví majitelé mohli buď ve výrobě pokračovat nebo ji zrušit. Ve Vimperku a Zdíkovci se snažili ve výrobě pokračovat, avšak ne s původními zaměstnanci. Ti byli propuštěni a noví majitelé dosadili na jejich místa své lidi a zavedli své platy. Takto skončil ve Vimperku v Dřevopodniku svou funkci i Jan Tůma.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo zmapovat dějiny ve městě Vimperku od roku 1968 do roku 1989. Součástí práce měl být i stručný popis šedesátých let a stručný popis let po Sametové revoluci v roce 1989. Diplomová práce navazuje na mou bakalářskou práci, kde jsem mapovala období dějin Vimperku od roku 1945 do roku 1968. Stejně jako bakalářskou práci, i diplomovou práci jsem chtěla zpracovat tak, abych porovнала, zda zdroje vydané či napsané v té době odpovídají i informacím ze zdrojů, které byly vydány či napsány až po roce 1989. To bohužel nemohu potvrdit, neboť není mnoho pramenů, ze kterých by se dalo čerpat a které by byly vydány právě po roce 1989. Proto jsem se rozhodla porovnat informace z pramenů do Sametové revoluce především s výpovědí pamětníka Jana Tůmy. Cennými zdroji se staly i monografie a almanachy vydané po pádu socialismu v Československé a České republice.

Původně jsem předpokládala, že budu politické a společenské události čerpat především z městských kronik, které měly být původně na radnici ve městě Vimperku. Když jsem ale prosila o jejich vydání, zjistilo se, že se v tomto období žádné kroniky nepsaly, kromě kroniky do roku 1969. Pokusila jsem se tedy kontaktovat starostu, který byl ve funkci těsně po revoluci, avšak to zůstalo bez odezvy. Ve Státním oblastním archivu v Prachaticích ale existuje materiál, který je pojmenovaný jako „Přílohy ke kronice Vimperk“, kde se dají najít různé výstřižky z novin, plakátky, fotky a podobně ze 70. a 80. let.

Dalším problémem je, že je materiál poměrně mladý a není v archivu ještě pořádně zařazený, anebo ještě není do archivu dodaný. To se projevilo především při mapování 80. let, kdy se v archivu dalo sehnat jen pár informací, například o knihovně, muzeu a případně výroční zprávy podniků. Většina institucí a podniků si pravděpodobně nechává prameny stále u sebe, ale ve chvíli, kdy jsem instituce či podniky jednotlivě kontaktovala, málokterý mi poskytl nějaké informace. Vstříc mi vyšly především školy ve Vimperku, a to základní škola ve Smetanově ulici, mateřská škola v Klostermannově a Mírové ulici a gymnázium. Kontakt na pamětníka jsem získala od ředitele střední školy v Nerudově ulici.²¹³

²¹³ Škola vznikla až po roce 1989, proto o ní nejsou v diplomové práci žádné zmínky.

Vstříc se mi pokusil vyjít i kastelán zámku ve Vimperku, avšak zámek i muzeum právě prochází rekonstrukcí, proto je velmi těžké získat prameny z jejich depozitáře.

Výsledkem kvalifikační práce je pět kapitol, které dělí buď nejdůležitější mezníky v historii města nebo desetileté období. První kapitola popisuje dějiny města Vimperk v šedesátých letech do okupace v roce 1968. V první části přináší stručný přehled o společenském dění, sportu, politice, školství a průmyslu šedesátých let, druhá část je zaměřena na rok 1968, konkrétně na okupaci města vojsky Varšavské smlouvy a na počátky normalizace do roku 1970.

Druhá kapitola je zaměřená na celá sedmdesátá léta, a to jak v oblasti politiky, společenského dění, školství, průmyslu i sportu. Zvláštní pozornost jsem věnovala procesu normalizace ve městě, kádrovým posudkům a poté ještě péči o romské obyvatelstvo. Ve třetí kapitole mapuji opět politiku, společnost, sport, školství a průmysl, ale tentokrát v období od 1980 do roku 1989, neboť zde je důležitým mezníkem Sametová revoluce. Ve třetí kapitole má samostatnou podkapitolu právě rok 1989 a průběh revoluce ve městě Vimperk.

Čtvrtá kapitola sleduje porevoluční změny ve společnosti, školství, sportu i průmyslu, které vyplývají ze změny režimu. Nejvíce se změny projeví ve společnosti a průmyslu, kdy ve Vimperku zaniklo a vzniklo mnoho podniků a řešila se majetková vypořádání. Pátá kapitola poté shrnuje celé období od roku 1968 do roku 1989 očima pamětníka Jana Tůmy, který už přinesl svědectví v mé bakalářské práci o událostech ve městě Vimperku v 60. letech a o okupaci v roce 1968.

Většina informací pochází ze Státního oblastního archivu v Prachaticích. Doufala jsem, že stihnu navštívit ještě archiv v Českých Budějovicích, kde je více materiálů a pramenů o podnicích, avšak současná situace neumožnila archivy navštěvovat, a proto je ještě mnoho nezpracovaného materiálu, který by se jistě dal použít. Nezpracovaný materiál by se dal také hledat ve školách, které mi kroniku neposkytly, a to opět kvůli situaci s korona virem, kdy nechtěly riskovat návštěvu „třetí osoby“.

Vzhledem k tomu, že jsou tyhle dějiny ještě mladé, nejspíše se bude ještě upravovat jejich zařazení v archivu, neboť některé prameny ještě zařazeny nejsou nebo jsou zařazeny ve fondu ONV Prachatice, kde se těžce dohledávají, případně jsou to různé ústřížky z novin, které se špatně citují.

Zároveň neexistuje moc publikací, které mapují dějiny města Vimperk v tomto období, tudíž jsem nedohledala informace například o volbách, podniku Tesla v 80. letech, první mateřské škole a základní škole T. G. Masaryka. Předpokládám, že až se situace ohledně korona viru uklidní, bude materiál mnohem lépe k sehnání.

Summary

The aim of the diploma thesis was to map the history in the town of Vimperk from 1968 to 1989. The thesis should include a brief description of the sixties and a brief description of the years after the Velvet Revolution in 1989. The diploma thesis follows up on my bachelor thesis, which describes the history of city from 1945 to 1968. The work deals with society, politics, sports, education and industry in the city in a defined period. The occupation in 1968 and the Velvet Revolution in 1989 have their own subchapter.

Vimperk is a small town in southern Bohemia. Its history dates back to 1251-1260 and in 1479 it was promoted to a town. Vimperk has always been an important industrial center and the second city after Pilsen, where there was already printing in the 15th century.

The most information for this thesis was taken from the State District Archives of Prachatice. I originally assumed that I would draw political and social events mainly from the city chronicles, which were supposed to be at the town hall in the town of Vimperk. But they are not there and no one knows about them. The raw material could still be searched in schools and institutions that did not provide me with sources because of situation with corona virus.

The whole thesis is divided into five main chapters. The first chapter traces the history of the city until 1970. The first part is a brief summary of the history of the 60s and the second part describes the entry of Warsaw Pact troops in 1968 and the history of the city until the early 70s. The second chapter describes the history of the city in the 70s to 1979. The third chapter traces the development of the history of the 80s to 1989 and the november events of 1989 have their own subchapter. The fourth chapter briefly describes the changes in education, industry and society after the Velvet Revolution. The fifth chapter summarizes the 70's and 80's, including the year 1989, thanks to the statement of the witness Jan Tůma.

Prameny a literatura

Archivní prameny

Archiv Mateřské školy Vimperk, Klostermannova 365, *Kronika školy 1968-1984*.

Archiv Mateřské školy Vimperk, Klostermannova 365, *Kronika školy 1984-1990*.

Archiv Mateřské školy Vimperk, Mírová 442, *Kronika III. Mateřské školy ve Vimperku 1976-1990*.

Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1978-1981*.

Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1981-1985*.

Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1985-1990*.

Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1990-1995*.

Archiv školy všeobecného a sportovního gymnázia, Vimperk, Pivovarská 69. *Kronika školy 1977-1978*.

Soukromý archiv Františka Železného.

Soukromý archiv Růženy Železné.

Soukromý archiv. *Kronika TJ Šumavan Vimperk*.

Soukromý archiv. *Oddílová kronika HC Vimperk*.

Soukromý archiv. *Oddílová kronika Ski klub Šumava*.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Volby 1945-1987*, inv. č. 214, sign. I/21, kart. 6.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, Městské, *obvodní a místní národní výbory (včetně místních správních komisí)*, inv. č. 179., kart. 1.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Dřevopodnik*, inv. č. 387, sign. VI/5, kart. 92.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Jitona*, inv. č. 387, sign. VI/5, kart. 92.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Šumavan*, inv. č. 387, sign. VI/5, kart. 92.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice. *Školní kronika školy ekonomické. 1959-1977*, č. 1, sign. I B 1.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola I. a střední všeobecně vzdělávací škola Vimperk 1945-1975*, č. 1, sign. I B 1.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola Vimperk II. 1961-1974*, č. 1, sign. I B 1.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Základní devítiletá škola Vimperk II. 1974-1987*, č. 1, sign. I B 1.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, kniha č. 165, *Pamětní kniha obce z let 1951-1968*.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Zvláštní škola Vimperk 1967-1985*.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Socialistické závazky*, inv. č. 248, sign. I/25, kart. 20.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, F. OV KSČ Prachatice, *Zhodnocení výměny stranických legitimací v okrese Prachatice v roce 1970. Zpráva pro schůzi POV KSČ Prachatice dne 14.9.1970*, kart. 98.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Okresní národní výbor Prachatice *Charakteristika okresu Prachatice, data o správním okresu Prachatice*, inv. č. 1230, kart. 205.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Archiv, spisová služba*, inv. č. 305, sign. II/9, kart. 36.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Bezpečnost dopravy, dopravní značení, řešení dopravní situace ve městě*, inv. č. 413, sign. VII/3, kart. 98.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Civilní obrana, branná výchova*, inv. č. 304, sign. II/8, kart. 36.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Knihovna*, inv. č. 528, sign. XVI/17, kart. 118.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Komise pro cikánské obyvatelstvo*, inv. č. 246, sign. I/24/30, kart. 20.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Komise péče o rodinu a děti*, inv. č. 247, sign. I/24/31, kart. 20.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Komise sociální a zdravotní*, inv. č. 244, sign. I/24/28, kart. 19.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Koncepce a fakta o rozvoji města a okresu Prachatice 1947-1988*, inv. č. 238, sign. I/27, kart. 52.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Kontrolní činnost MěNV – plán, kontrolní systém, dohlížecí výbor*, inv. č. 260, sign. I/43/a, kart. 59.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Městské kulturní středisko, kulturní dům 1956-1990*, inv. č. 512, sign. XVI/1, kart. 113.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Muzeum, movité památky, umělecká díla*, inv. č. 526, sign. XVI/15, kart. 117.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Noviny, tisk, hodnocení práce redakční rady Vimperských aktualit*, inv. č. 534, sign. XVI/23, kart. 118.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Osoby pracující v zemědělství*, inv. č. 432, sign. X/4, kart. 100.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Přílohy ke kronice*, inv. č. 547, sign. D/1, kart. 122.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Socialistické závazky 1967-1989*, inv. č. 248, sign. I/25, kart. 20.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Tělovýchova a sport 1952-1985*, inv. č. 530, sign. XVI/19, kart. 118.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Veřejná bezpečnost, policie, stráž*, inv. č. 289, sign. II/5/1, kart. 30.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Vojenské záležitosti*, inv. č. 297, sign. II/6/1, kart. 36.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Volební programy Národní fronty*, inv. č. 215, sign. I/22, kart. 6.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Zápisy ze schůzí Občanského výboru č. 1*, inv. č. 203, sign. I/6/a, kart. 45.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Zprávy a kontroly činnosti MěNV*, inv. č. 212, sign. I/19, kart. 5.

Internetové zdroje a e-knihy

Základní škola T. G. Masaryka. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2006/2007* [online]. Vimperk [cit. 2021-4-28]. Dostupné z: <https://zstgmvimperk.cz/wp-content/uploads/2007/08/vz0607-zstgm.pdf>.

JTV. A.S. *30 let od Sametu: Vimperk* [online]. In.:2019 [cit. 2021-5-3]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/MestoVimperk/videos/596615317477609>.

Oficiální stránky hokejového klubu: HC Vimperk [online]. 2012 [cit. 2021-5-3]. Dostupné z: <http://www.hcvimperk.cz/index.php/historie-vimperkeho-hokeje.html>.

Monografie

60 let tělovýchovy a sportu ve Vimperku. Vimperk: TJ Šumavan, 1968.

HAJNÍK, Roman. *Vimperk v zrcadle času.* 1. Vimperk: Jan Viener, 2013. ISBN 978-80-905549-0-0.

HAJNÍK, Roman. *Zmizelé Čechy - Vimperk.* Praha: Paseka, 2007. ISBN 978-80-7185-864-5.

HRADECKÁ, V.KOUDELKA, F. *Kádrová politika a nomenklatura.* Praha 1998.

HRÁCHOVÁ, Květoslava. *Dějiny Vimperku po válce do roku 1974.* Vimperk: vlastní náklad, 1974.

JOHN, Josef. *Vimperk: město pod Boubínem.* České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, 1979.

KNEIDL, Pravoslav. *Vimperská tiskařská tradice 1484-1984.* Praha: Československý spisovatel, 1984,

LUKEŠ, Miloslav. *Tiskárny na Šumavě: a trochu z historie,* vydal M. Lukeš, Vimperk 2007. ISBN 978-80-254-0861-2.

MARTAN, Petr. *Paměť Čkyňska: krajem pod Šumavou v dobách dvou totalitních režimů, 1938-1968.* Čkyňe: Komunita pro duchovní rozvoj, 2013. ISBN 978-80-904111-7-3.

Sborníky a almanachy

Historie a současnost podnikání na Prachaticku a Vimpersku. [historickou část zpracoval kolektiv autorů Pavel Fencel, Roman Kozák] Zpráva: *Zlatá stezka. Sborník Prachatického muzea.* (2005-2006 [vyd. 2006]). ISBN:80-86699-11-0.

Kolektiv vyučujících G a SOŠe Vimperk. *75 let Obchodní akademie a Gymnázia ve Vimperku.* Vimperk: S-tisk Vimperk, 2011.

PROKOPOVÁ, Hana. *Pamětní list u příležitosti 60. výročí založení obchodní akademie a gymnázia ve Vimperku:1936-1997.* Vimperk: Vlastním nákladem, 1997.

STEINBRENER, Jan. *J. Steinbrener ve Vimperku 75 let: 1855-1930: Památné listy.*
Ve Vimperku: J. Steinbrener, 1930.

Noviny a časopisy

JUNGVIRT, Zdeněk. Uznávaná tradice černého umění. *Hraničář*. 1982, **27**(7).

Výstavba sídliště. *Hraničář*. Prachatice, 1968, **16**(10).

Odchod sovětských vojáků. *Hraničář*. Prachatice, 1968, **16**(9).

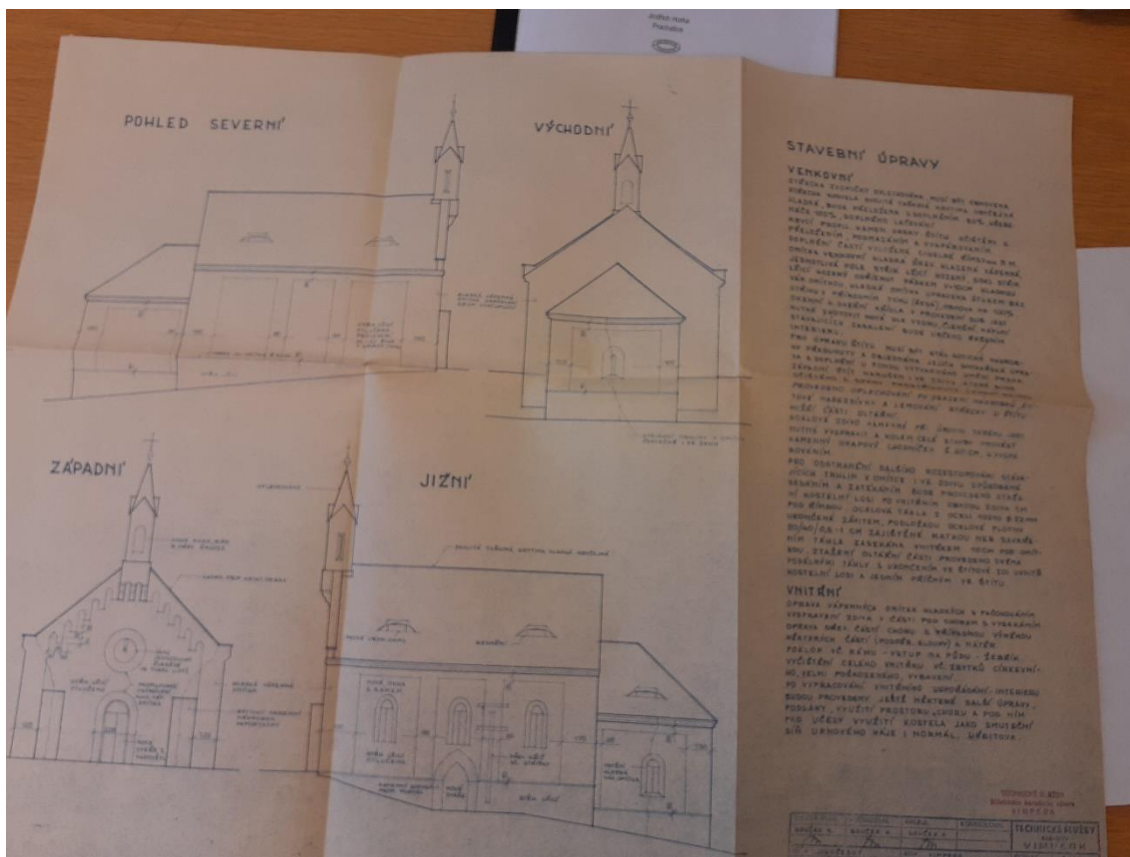
Vimperk, Vimperští a jejich radnice. *Mladý svět*. 1980, **12**.(12).

Co se děje ve Vimperku. *Jihočeská pravda*. 1968, **16**(23).

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Plán opravy kostela sv. Bartoloměje ve Vimperku	II
Příloha č. 2 – Propagační leták podniku Šumavan	III
Příloha č. 3 – Výrobek podniku Dřevopodnik	IV
Příloha č. 4 – Poděkování za pomoc II. ZDŠ.....	V
Příloha č. 5 – Plány po XIV. Sjezdu KSČ	VI
Příloha č. 6 - Odvolání z funkce	VIII
Příloha č. 7 – Pamětní plaketa k příležitosti 500. výročí počátku knihtisku.....	IX
Příloha č. 8 – Vyznamenání za socialistickou práci	X
Příloha č. 9 – Dopis ředitele o přehodnocení stanoviska o nepřijetí ke studiu – část. 1.	XI
Příloha č. 10 - Dopis ředitele o přehodnocení stanoviska o nepřijetí ke studiu – část. 2.	XII

Příloha č. 1 – Plán opravy kostela sv. Bartoloměje ve Vimperku²¹⁴

²¹⁴ Státní okresní archiv Prachovice, fond Spisový materiál, *Muzeum, movité památky, umělecká díla*, č. 526, sign. XVI/15, kart. 117.

Příloha č. 2 – Propagační leták podniku Šumavan²¹⁵

Doklad ke kronice 1969, č. 5.

**PÁNSKÉ
PRÁDLO**

PRO KAŽDOU
PŘÍLEŽITOST

VYRÁBÍ

VZORNÝ
EXPORTNÍ
PODNIK

20 LET
ŠUMAVANU

5

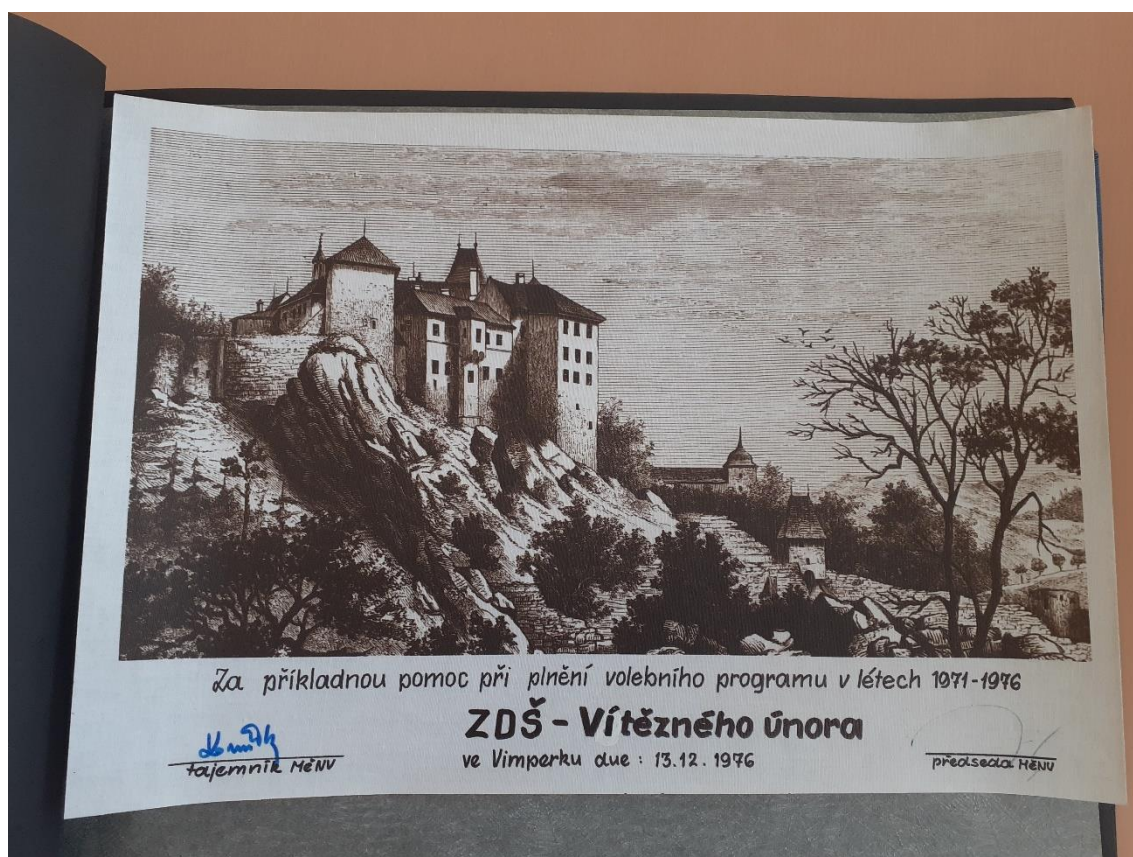
²¹⁵ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, Přílohy ke kronice, inv. č. 547, sign. D/1, kart. 122.

Příloha č. 3 – Výrobek podniku Dřevopodnik²¹⁶

²¹⁶ Státní okresní archiv Prachatice, fond Městský národní výbor Prachatice, *Dřevopodnik*, č. 387, sign. VI/5, kart. 92.

Příloha č. 4 – Poděkování za pomoc II. ZDŠ²¹⁷

²¹⁷ Soukromý archiv Základní školy, Smetanova 405. Fotokronika školy.

²¹⁸ Státní okresní archiv Prachatice, fond Spisový materiál, *Socialistické závazky 1967-1989*, č. 248, sign.I/25, kart. 20.

Příloha č. 6 – Srovnání mezd od roku 1959 do roku 1968²¹⁹

Year	Wage	Year	Wage	Year	Wage
1958	1.1984,00*	1959	1.588,80	1960	2.448,78
1958	1.478,00	1959	1.504,80	1960	1.804,15
1958	1.478,00	1959	1.420,00	1960	1.731,40
1958	1.420,00	1959	1.656,00	1960	1.777,40
1958	1.504,00*	1959	1.572,00	1960	1.720,20
1959	2.961,10	1959	1.390,00	1960	1.731,40
1959	1.784,70	1959	1.91,00	1960	3.052,15
1959	1.784,70	1959	2.452,00	1960	1.731,40
1959	3.274,45	1960	3.140,60	1960	1.716,05
1959	2.512,85	1960	1.986,40	1961	1.898,30
1959	1.855,45	1960	1.856,15	1961	1.898,30
1960	2.658,40	1960	1.861,20	1961	2.622,35
1960	3.650,35	1960	1.798,30	1961	1.931,20
1960	2.021,35	1960	2.552,40	1961	2.021,35
1960	2.021,35	1961	2.785,20	1962	2.665,60
1960	2.021,35	1961	2.021,35	1962	3.130,15
1960	2.021,35	1961	3.728,70	1962	2.196,15
1960	2.021,35	1961	2.662,25	1962	2.800,93
1960	2.021,35	1961	2.021,35	1962	2.062,51
1960	2.021,35	1962	2.931,00	1962	2.034,92
1960	2.021,35	1962	2.376,00	1962	2.705,20
1960	2.021,35	1962	2.393,00	1962	0.21,35
1960	2.021,35	1962	4.810,00	1962	0.21,35
1960	2.021,35	1962	3.370,00	1962	0.21,35
1960	2.021,35	1962	2.431,00	1962	4.42,71
1960	2.021,35	1962	2.656,00	1962	4.42,71*
1960	2.021,35	1962	2.982,00	1962	4.42,71*
1960	2.021,35	1962	2.938,00	1962	4.42,71*
1960	2.021,35	1962	3.177,00	1962	4.42,71*
1960	2.021,35	1962	2.898,00	1962	4.42,71*
1960	2.021,35	1962	3.571,00	1962	4.42,71*
1960	2.021,35	1962	4.401,00	1962	4.42,71*
1960	2.021,35	1962	3.062,175	1962	4.42,71*
1960	2.021,35	1962	3.062,175*	1962	4.42,71*
1960	2.021,35	1962	3.800,300	1962	4.42,71*
1960	2.021,35	1962	3.800,300*	1962	4.42,71*

²¹⁹ Soukromý archiv Františka Železného.

Příloha č. 6 - Odvolání z funkce²²⁰

Ž e l e z n ý František,
ekonom závodu
závod 109 - Vimperk, Stráž.

Závěry a navrhovaná opatření.

Vzhledem k významu jeho funkce není možno - přes všechny odborné předpoklady - ponechat s. Železného v dosavadní funkci. Do 30.6.1973 bude funkce ekonoma obsazena jiným pracovníkem a s. Železnému bude nabídnuta v závodě jiná funkce tak, aby jeho schopnosti byly i nadále co nejvíce využity.

Ve Vimperku dne 5.9.1972

Hodnotitel: Hrách Václav

PRĚDÁNO 19. III. 1973

²²⁰ Soukromý archiv Františka Železného.

Příloha č. 7 – Pamětní plaketa k příležitosti 500. výročí počátku knihtisku²²¹

²²¹ Soukromý archiv Františka Železného.

Příloha č. 8 – Vyznamenání za socialistickou práci²²²

²²² Soukromý archiv Františka Železného.

Příloha č. 9 – Dopis ředitelce o přehodnocení stanoviska o nepřijetí ke studiu –
část 1.²²³

Střední průmyslová škola chemická
tř.Národního odboje 17
Ústí nad Labem - Střekov

Soudružko ředitelko,

stejně jako v minulém roce jsem obdržel Vaše oznámení o tom, že moje dcera Růžena Boušiová opět nebyla přijata ke studiu na škole, kterou řídíte a to navzdory dvojnásobně úspěšné přijímací zkoušce, výbornému vysvědčení ze ZDS, úspěchům v učebním poměru a její aktivní práci v továrně; při jejím zodpovědném vedení pionýrského oddílu, při jejím trvalém zájmu o chemii a snahu učit se i v omezených podmínkách, ve faktické odloučenosti od rodiny, v prostředí, kde u děvčete jejího věku lze očekávat všechny ostatní zájmy více, než zájem o chemii a matematiku.

Vzhledem k faktu, že se Vám na školu hlásí dítě z učebního poměru, kde, jak její posudky potvrzují, dosahuje dobrých výsledků soudím, že její odmítnutí v pořadí již druhé, je motivováno zcela jinými důvody, než které jsou uváděny. Je nelogické a tedy i nesprávné, když továrna má k dispozici kladná hodnocení od mistra, vychovatelek i vedoucího učiliště a při tom žádost svého učně ke studiu nedoporučí. Nedoporučí, ale také nezamítne. Tím přenáší rozhodnutí na školu, která učně nezná a je pro ni snažší žádost zamítnout. Od továrny je tento přístup zcela nezodpovědný, neupřímný, dokonce falešný.

Nevěděl jsem o tom, že se továrna takto zachovala. Nemohl jsem tomu zabránit a proto Vás, soudružko ředitelko žádám, aby jste napravila chybu, která se stala. Jsem přesvědčen, že je to ve Vaší pravomoci. Svým zamítavým stanoviskem vlastně bráníte schopnému mladému člověku ve studiu a omezujete jeho právo na poznání; bráníte tomu tak dokonale, že již nikdy v budoucnu nebude mít možnost studovat normálním způsobem. Je to vážné rozhodnutí, které ve svých důsledcích zcela neguje kladné působení výchovného procesu na dítě. Naučili jsme ji, že znalosti jsou základ veškeré činnosti v socialistické společnosti a nyní jí v poznání bráníme. Pojmy čestnost, upřímnost, svědo-

²²³ Soukromý archiv Růženy Železné.

Příloha č. 10 - Dopis ředitelce o přehodnocení stanoviska o nepřijetí ke studiu –
část 2.²²⁴

mitost, poctivost v práci i v životě pojednou ztrácí svůj význam; na jejich místo nastupuje mnohem účinnější neupřímnost a faleš, kariérismus, protekce a uplatkářství.

Protože práce s mladými lidmi je Vám soudružno ředitelko vlastní víte dobře, že dítě v období dospívání je citlivé na nesprávnosti a křivdy. Utváří si vlastní názor na svět a ten více podřizuje svým praktickým zkušenostem než teoretickým předpokladům a ideám. Není škoda kazit vědomí dítěte, které rodina, škola a společnost vytvářela po dobu deseti nebo patnácti let?

Soudružno ředitelko, odvolávám se proti Vašemu rozhodnutí nepřijmout moji dceru k řádnému studiu na Vaší škole. Důvodem k tomu je mé nezvratné přesvědčení, že dcera jednoznačně splňuje všechny požadavky nutné k přijetí. Myslím-li se, pak mně předložte zcela konkrétní důkazy, abych i já mohl přesvědčit svoji dceru, že Vaše rozhodnutí je správné a opodstatněné. Máte-li opravdu málo místa vzhledem k počtu uchazečů dokažte mi, že všichni přijatí mají lepší předpoklady ke studiu než moje dcera.

V Žatci, 17. dubna 1975

S úctou Váš

²²⁴ Soukromý archiv Růženy Železné.

Jedná se o dopis, který napsal pan S. B., kdy dcera nemohla být přijata ke studiu kvůli tomu, že její otec nesouhlasil s některými opatřeními po roce 1968.